

ЗАКОН
О ДЕВИЗНОМ ПОСЛОВАЊУ
(Пречишћени текст)¹

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се:

- 1) плаћања, наплаћивања и преноси између резидената и нерезидената у страним средствима плаћања и у динарима;
- 2) плаћања, наплаћивања и преноси између резидената у страним средствима плаћања;
- 3) куповина и продаја средстава плаћања између резидената и нерезидената, као и куповина и продаја страних средстава плаћања између резидената;
- 4) једностранни преноси средстава плаћања из Републике Србије (у даљем тексту: Република) и у Републику који немају обележја извршења посла између резидената и нерезидената;
- 5) текући и депозитни рачуни резидената у иностранству и резидената и нерезидената у Републици;
- 6) кредитни послови у Републици у девизама и кредитни послови са иностранством.

II. ДЕФИНИЦИЈЕ ПОЈМОВА

Члан 2.

У смислу овог закона:

(1) *Резиденти* су:

- 1) правно лице које је регистровано и има седиште у Републици;
- 2) предузетник – физичко лице које је регистровано у Републици и које ради стицања добити, у виду занимања, обавља законом дозвољену делатност;
- 3) огранак страног правног лица уписан у регистар код надлежног органа у Републици;
- 4) физичко лице које има пребивалиште у Републици, осим физичког лица које има боравак у иностранству дужи од годину дана;
- 5) физичко лице – страни држављанин који на основу дозволе за боравак, односно радне визе борави у Републици дуже од годину дана, осим дипломатско–конзуларних представника страних земаља и чланова њихових породица;
- 6) корисници средстава буџета Републике Србије, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и корисници средстава буџета локалне власти, као и други корисници јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора;
- 7) дипломатско, конзуларно и друго представништво у иностранству које се финансира из буџета Републике и домаћи држављани запослени у тим представништвима, као и чланови њихових породица.

---

¹ Овај пречишћени текст сачињен је на основу текста Закона о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 62/2006) и његових измена и допуна објављених у „Службеном гласнику РС“, бр. 31/2011, 119/2012, 139/2014, 30/2018 и 19/2025.

(2) *Нерезиденти* су сва лица која нису наведена у тачки (1) овог члана.

(3) *Банка* је резидент – акционарско друштво са седиштем у Републици, које има дозволу за рад Народне банке Србије и обавља депозитне и кредитне послове, послове платног промета и кредитне послове са иностранством, као и друге послове у складу са законом.

(3а) *Платна институција* је резидент – правно лице са седиштем у Републици које има дозволу Народне банке Србије за пружање платних услуга као платна институција, у складу са законом којим се уређују платне услуге.

(3б) *Издавалац електронског новца* је лице са седиштем у Републици које издаје електронски новац, у складу са законом којим се уређују платне услуге, као и страна институција електронског новца, односно нерезидент – правно лице које обавља послове који одговарају пословима институције електронског новца у смислу закона којим се уређују платне услуге.

(4) *Средства плаћања* су динар и страна средства плаћања.

(5) *Страна средства плаћања* су:

- 1) девизе – потраживања у иностранству која гласе на страну валуту;
- 2) ефективни страни новац – потраживања у готовини, односно папирни или ковани новац који гласи на страну валуту.

(6) *Инструменти плаћања* су: чекови, менице, акредитиви, дознаке, платне картице и други инструменти плаћања – потраживања од издаваоца – нерезидента, која гласе на страну валуту и могу се уновчити у страну валуту.

(7) *Хартије од вредности* су хартије од вредности одређене законом који уређује тржиште капитала.

(8) *Домаће хартије од вредности* су хартије од вредности које емитује резидент на домаћем и страном тржишту, а могу гласити и на страну валуту ако је то прописано посебним законом.

(9) *Стране хартије од вредности* су хартије од вредности које емитује нерезидент.

(10) *Дугорочне хартије од вредности* су дужничке хартије од вредности, са роком доспећа дужим од једне године.

(11) *Краткорочне хартије од вредности* су дужничке хартије од вредности, са роком доспећа до годину дана.

(12) *Финансијски деривати* су финансијски инструменти у смислу закона који уређује тржиште капитала.

(13) *Девизно тржиште* је тржиште на коме се купују и продају девизе и ефективни страни новац.

(14) *Мењачки послови* су послови куповине од физичких лица и продаје тим лицима ефективног страног новца и чекова који гласе на страну валуту.

(15) *Текући послови* су послови закључени између резидената и нерезидената чија намена није пренос капитала.

(16) *Капитални послови* су послови између резидената и нерезидената чија је намена пренос капитала.

Капитални послови из става 1. ове тачке су:

- директне инвестиције,

- улагања у некретнине,
- послови са хартијама од вредности,
- послови са финансијским дериватима
- послови са инвестиционим и добровољним пензијским фондовима,
- кредитни послови,
- гаранцијски послови,
- депозитни послови,
- послови по основу уговора о осигурању у складу са законом који уређује осигурање,
- једностранни преноси средстава плаћања (лични и физички).

(17) *Директне инвестиције* су улагања резидента у иностранству и нерезидента у Републици у правно лице са циљем да се укључи у управљање пословима тог правног лица.

Под улагањем у смислу става 1. ове тачке сматра се: оснивање правног лица, огранка или представништва, куповина удела или акција у капиталу правног лица, докапитализација правног лица као и сваки други облик улагања којим улагач стиче најмање 10% учешћа у основном капиталу, односно најмање 10% гласачких права, у року не дужем од годину дана од дана првог улагања у то правно лице у случају сукцесивних улагања (ради достизања прага од 10%).

Под улагањем у смислу става 1. ове тачке сматрају се и кредити и зајмови са роком доспећа од пет година или дужим уколико имају природу подређеног потраживања (субординирани кредити и зајмови).

(18) *Послови са хартијама од вредности* су послови са дугорочним и краткорочним хартијама од вредности и власничким хартијама од вредности.

(19) *Кредитни послови* су кредитни послови у Републици и кредитни послови са иностранством.

(20) *Кредитни послови у Републици* су кредити које банка одобрава резиденту у девизама.

(21) *Кредитни послови са иностранством* су кредити, које одобрава банка или страна банка, и зајмови између резидената и нерезидената, о којима резиденти извештавају Народну банку Србије.

Кредитни послови из става 1. ове тачке су:

- комерцијални кредити и зајмови у девизама и динарима повезани са спољнотрговинским прометом робе и услуга, који обухватају одложено плаћање и плаћање унапред робе и услуга до годину дана са каматом, односно преко годину дана. Комерцијалним кредитом и зајмом сматра се и финансирање одложеног плаћања и плаћања унапред робе и услуга које кредитор или зајмодавац одобрава дужнику – купцу по спољнотрговинском промету робе и услуга тако што по налогу купца обавезу измирује непосредно продавцу;

- финансијски кредити и зајмови у девизама које кредитор, односно зајмодавац одобрава дужнику тако што средства ставља на располагање уплатом на рачун дужника. Под финансијским кредитима и зајмовима подразумевају се и сви облици финансирања које одобравају банке, стране банке и друге стране финансијске институције. Финансијским кредитом сматра се и финансирање трговине робом или пружања услуга у којој резидент није уговорна страна у послу, а које одобрава банка.

Комерцијалне и финансијске кредите и зајмове дужнику може одобрити један кредитор, односно зајмодавац или група кредитора или зајмодавца (синдицирани кредит или зајам).

Кредитни послови са иностранством из става 1. ове тачке су и:

- субординирани кредити и зајмови из тачке (17) став 3. овог члана у девизама,
- краткорочни орочени банкарски депозити у девизама са роком отплате до годину дана између банке и стране банке, који се користе тако што банка – кредитор уплаћује средства на рачун банке – дужника,
- краткорочне банкарске кредитне линије у девизама са роком отплате до годину дана између банке и стране банке, које се користе тако што банка – кредитор врши плаћања по налогу банке – дужника,
- други послови који имају обележја кредитног посла са иностранством.

Кредитним пословима са иностранством из става 1. ове тачке сматрају се и:

- банкарске гаранције, авали и други облици јемства које банка даје у корист нерезидента – кредитора по кредитима које резиденти узимају из иностранства и по кредитним пословима између два нерезидента у иностранству,
- јемства и друга средства обезбеђења која резидент – правно лице и предузетник даје у корист нерезидента – кредитора по кредитима које резиденти узимају из иностранства, као и јемства и друга средства обезбеђења која резидент – правно лице даје по кредитним пословима између два нерезидента у иностранству.

Кредитним пословима са иностранством сматрају се и кредити и зајмови у динарима које у складу са одредбама овог закона међународне финансијске организације и развојне банке или финансијске институције чији су оснивачи стране државе одобравају резидентима, као и кредити у динарима које банке одобравају нерезидентима.

(21а) *Гаранцијски послови* су послови издавања и прибављања гаранција, авала, јемстава и других средстава обезбеђења које банка обавља у складу са прописима о банкама, осим гаранција из тачке (21) став 5. АLINEЈА прва овог члана.

Гаранцијским пословима сматрају се и:

- јемства која резидент правно лице даје нерезиденту по основу спољнотрговинског промета робе и услуга и извођења инвестиционих радова у Републици,
- гаранције и јемства која резидент правно лице прибавља од нерезидента по основу спољнотрговинског промета робе и услуга и извођења инвестиционих радова у иностранству, као и по послу са другим резидентом правним лицем у Републици,
- гаранцијски послови које обавља резидент – правно лице које је Република основала посебним законом ради финансирања извоза.

(22) *Депозитни послови*, у смислу овог закона, јесу послови на основу уговора о депозиту између нерезидента и банке, као и између резидента и банке у иностранству.

(23) *Послови по основу уговора о осигурању* обухватају плаћања премија и осигураних износа на основу уговора између осигуравајућег друштва – нерезидента и резидента као осигураника као и између осигуравајућег друштва – резидента и нерезидента као осигураника, у складу са законом који уређује осигурање.

(24) *Валутна клаузула* је уговарање вредности обавезе у девизама (валута обавезе) у Републици, с тим што се плаћање и наплаћивање по тим уговорима врши у динарима (валута исплате).

(25) *Лични пренос средстава плаћања* је пренос средства из Републике у иностранство или из иностранства у Републику који се не заснива на извршењу посла – врши се између резидента

физичког лица и нерезидента, укључује поклоне и помоћ, наследства, ренте, подмирење дуга усељеника и средстава која износе исељеници.

(26) *Физички пренос средстава плаћања* је сваки пренос готовине у динарима, као и пренос ефективног страног новца и хартија од вредности из Републике и у Републику.

III. ТЕКУЋИ ПОСЛОВИ

Члан 3.

Плаћање, наплаћивање и пренос по текућим пословима између резидената и нерезидената врши се слободно, у складу са овим законом.

Плаћања и преноси по основу текућих послова обухватају, без ограничења:

- 1) плаћања по основу спољнотрговинских послова и по другим текућим пословима са иностранством у смислу закона који уређује спољнотрговинско пословање;
- 2) плаћања по основу отплате дела главнице и камата на кредите;
- 3) повраћај средстава уложених у инвестиције, као и пренос у иностранство и унос добити по основу директних инвестиција;
- 4) преносе у корист физичких лица по основу: пензија, инвалиднина и осталих социјалних примања, преносе по основу пореза и такси, међудржавне сарадње, ликвидираних штета по основу уговора о осигурању, преносе по основу правноснажних и извршних одлука, преносе по основу добитака у играма на срећу, накнада за концесије, чланарина и казни (пенала) и друге преносе, као и преносе по основу износа трошкова потребних за издржавања породице.

Члан 4.

Извоз и увоз робе или услуга уговорени у девизама или динарима који нису наплаћени, односно плаћени у року дужем од годину дана од дана извршеног извоза или увоза, као и роба или услуга унапред наплаћена, односно плаћена у девизама или динарима, која није извезена, односно увезена у року дужем од годину дана од дана извршене наплате, односно плаћања сматрају се комерцијалним кредитима и зајмовима.

Члан 5.

(брисан)

Члан 6.

Резидент – правно лице, огранак страног правног лица и предузетник могу извршити пребијање дуговања и потраживања по основу реализованог спољнотрговинског промета робе и услуга резидената, који се не сматра комерцијалним кредитима и зајмовима.

Влада прописује начин обављања послова из става 1. овог члана.

Банка, резидент – правно лице, предузетник и огранак страног правног лица могу извршити пребијање дуговања или потраживања по основу кредитних послова са иностранством у девизама са потраживањем или дуговањем по основу тих послова, реализованог спољнотрговинског промета робе и услуга, као и по основу директних инвестиција и улагања у непокретности из чл. 11. и 12. овог закона, на начин који пропише Народна банка Србије.

Члан 7.

Банке, односно резиденти, осим резидената – физичких лица, и нерезиденти могу преносити, односно платити или наплатити потраживања и дуговања која су настала по основу реализованог

спољнотрговинског промета робе и услуга резидената, који се не сматра комерцијалним кредитима и зајмовима.

Послови из става 1. овог члана могу се вршити само на основу уговора закљученог између преносиоца и примаоца потраживања и дуговања, уз обавезу преносиоца да дужника из основног посла обавести о извршеном преносу потраживања, односно обавезу преносиоца да прибави сагласност повериоца из основног посла за пренос дуговања.

Уговор из става 2. овог члана нарочито садржи идентификационе податке о уговорним странама, податке о основу по ком су настала потраживања и дуговања која су предмет преноса, укључујући и податке о дужнику, односно повериоцу, као и податке о валути и износу потраживања и дуговања који су предмет преноса.

Потраживања и дуговања која су настала по основу реализованог спољнотрговинског промета робе и услуга резидента – јавног предузећа и правног лица са државним капиталом или правног лица које је у процесу реструктурирања или приватизације могу се преносити, односно платити или наплатити само на основу уговора, сагласности или изјава закључених између свих учесника у послу, уз претходно прибављену сагласност Владе, осим потраживања и дуговања резидента – правног лица које је Република основала посебним законом ради финансирања извоза.

Члан 8.

Резидент не може извршити наплату, плаћање или издати налог за плаћање, односно извршити пренос нерезиденту, на основу уговора у којем није наведена стварна цена или на основу неистините исправе.

Члан 8а

(брисан)

Члан 9.

(брисан)

IV. КАПИТАЛНИ ПОСЛОВИ

Члан 10.

Плаћање, наплаћивање и пренос по капиталним пословима између резидената и нерезидената врше се слободно, осим ако овим законом није друкчије прописано.

1. Директне инвестиције резидената и нерезидената

Члан 11.

Плаћање и пренос капитала по основу директних инвестиција резидената – правних лица, предузетника и физичких лица у иностранство врши се слободно, у складу са законом који уређује спољнотрговинско пословање.

Плаћање и пренос капитала по основу директних инвестиција нерезидената у Републици врши се слободно, у складу са законом који уређује страна улагања.

Члан 11а

Резиденти – правна лица, предузетници и физичка лица могу вршити плаћање и наплату ради куповине и продаје у иностранству удела у капиталу страног правног лица које се не сматра директном инвестицијом.

Нерезиденти могу вршити плаћање и наплату ради куповине и продаје удела у капиталу резидента правног лица које се не сматра директном инвестицијом, у складу са законом који уређује привредна друштва.

2. Улагања у непокретности

Члан 12.

Плаћање ради стицања својине на непокретностима резидента у иностранству и нерезидената у Републици врши се слободно, у складу са законом који уређује својинско-правне односе.

3. Послови са хартијама од вредности

Члан 13.

Резиденти – правна лица, предузетници и физичка лица могу вршити плаћање и наплату ради куповине и продаје у иностранству власничких хартија од вредности које нису директне инвестиције.

Резиденти из става 1. овог члана могу вршити плаћање и наплату ради куповине и продаје дужничких дугорочних хартија од вредности чији су издаваоци Европска унија, државе чланице Европске уније и ОЕСД, међународне финансијске организације и развојне банке или финансијске институције чији су оснивачи стране државе, као и оних чији су издаваоци правна лица која имају седиште у државама чланицама Европске уније.

Резиденти из става 1. овог члана могу вршити плаћање и наплату ради куповине и продаје и других дужничких дугорочних хартија од вредности у иностранству чији степен ризика (рејтинг) и земљу издаваоца прописује Народна банка Србије.

Резиденти могу вршити плаћање и наплату ради куповине и продаје домаћих хартија од вредности које гласе на страну валуту, а издају се у иностранству.

Банке могу слободно вршити плаћање и наплату по основу куповине и продаје власничких хартија од вредности као и дужничких дугорочних хартија од вредности.

Народна банка Србије прописује рокове и начин извештавања о пословима из овог члана.

Члан 14.

Нерезиденти могу вршити плаћање и наплату ради куповине и продаје у Републици дугорочних дужничких као и власничких хартија од вредности, у складу са законом који уређује тржиште капитала.

Народна банка Србије прописује рокове и начин извештавања о пословима из става 1. овог члана.

Члан 15.

Резиденти – правна лица, предузетници и физичка лица могу вршити плаћање и наплату ради куповине и продаје краткорочних хартија од вредности чији су издаваоци Европска унија, државе чланице Европске уније, међународне финансијске организације и развојне банке или финансијске институције у којима учествују државе чланице Европске уније, као и оних чији су издаваоци правна лица која имају седиште у тим државама.

Банке могу слободно вршити плаћање и наплату по основу куповине и продаје краткорочних хартија од вредности чији су издаваоци Европска унија, државе чланице Европске уније и ОЕСД, међународне финансијске организације и развојне банке или финансијске институције у којима

учествују државе чланице Европске уније и OECD, као и оних чији су издаваоци правна лица која имају седиште у тим државама.

Нерезиденти који имају седиште, односно пребивалиште у државама чланицама Европске уније могу вршити плаћање и наплату ради куповине и продаје краткорочних хартија од вредности у Републици, у складу са законом којим се уређује тржиште капитала.

Народна банка Србије прописује рокове и начин извештавања о пословима из овог члана.

4. Послови са финансијским дериватима

Члан 16.

Плаћање, наплата, пренос, пребијање, као и извештавање по пословима са финансијским дериватима, врше се под условима и на начин који пропише Народна банка Србије.

5. Послови са инвестиционим и добровољним пензијским фондовима

Члан 17.

Резиденти – друштва за управљање инвестиционим и добровољним пензијским фондовима могу да врше плаћања и наплату по основу улагања у иностранство, у складу са одредбама закона који уређују послове са инвестиционим и добровољним пензијским фондовима.

Резиденти – правна лица, предузетници и физичка лица могу вршити плаћање и наплату по основу улагања у иностране инвестиционе фондове посредством резидената – инвестиционих друштава и друштава за управљање инвестиционим фондовима у смислу закона којим се уређује тржиште капитала.

Нерезиденти могу вршити плаћање и наплату по основу улагања у инвестиционе фондове и добровољне пензијске фондове у Републици у складу са одредбама закона који уређују послове са инвестиционим и добровољним пензијским фондовима.

6. Кредитни послови са иностранством

Члан 18.

Кредитни послови из члана 2. тачка (21) ст. 2. и 3, став 4. алинеје прва и трећа и став 5. овог закона закључују се у писменој или електронској форми, односно на трајном носачу података који омогућава чување и репродуковање изворних података у неизмењеном облику.

Кредите и зајмове у динарима из члана 2. тачка (21) став 6. овог закона банци, резиденту – правном лицу и предузетнику могу одобравати само међународне финансијске организације и развојне банке или финансијске институције чији су оснивачи стране државе, и то под условима и на начин који пропише Народна банка Србије. Кредите у динарима нерезидентима могу одобравати само банке, и то под условима и на начин који пропише Народна банка Србије.

Банка може закључивати кредитне послове са иностранством из члана 2. тачка (21) овог закона у своје име и за свој рачун, у своје име и за туђ рачун и у туђе име и за туђ рачун. При обављању кредитних послова са иностранством банка је дужна да од нерезидента прибави инструменте обезбеђења наплате. Банка може у складу са прописима о банкама и овим законом давати банкарске гаранције, авале и друге облике јемства у корист нерезидента – кредитора по кредитним пословима са иностранством, као и по кредитним пословима између нерезидената под условом да уговори и од нерезидента прибави инструменте обезбеђења наплате. Банка може у складу са прописима о банкама и овим законом прибављати гаранције, јемства и друга средства обезбеђења од нерезидената по кредитима које одобрава нерезидентима.

Банка може учествовати у синдицираном финансијском кредиту или зајму који група страних кредитора одобрава нерезиденту под условом да уговори и од нерезидента прибави инструменте обезбеђења наплате, а под условима из члана 21. овог закона у таквом кредиту или зајму који се одобрава резиденту.

Банка може купити потраживање од нерезидента – учесника у синдицираном финансијском кредиту или зајму који група страних кредитора одобрава дужнику, под условима из става 4. овог члана, као и продати нерезиденту своје потраживање по овом основу.

Банка може учествовати у синдицираном комерцијалном кредиту или зајму који се одобрава резиденту или нерезиденту за финансирање одложеног плаћања и плаћања унапред по спољнотрговинском промету робе и услуга, куповати потраживање од нерезидента – учесника у таквом синдицираном кредиту и продавати нерезиденту своје потраживање по овом основу.

Резидент – правно лице може узимати кредите и зајмове из иностранства и одобравати нерезидентима комерцијалне зајмове у своје име и за свој рачун и у своје име и за туђ рачун, док финансијске зајмове може нерезидентима одобрити у своје име и за свој рачун у складу са чланом 23. овог закона. Резидент – правно лице може прибављати гаранције, јемства и друга средства обезбеђења од нерезидената по зајмовима које одобрава нерезидентима, а јемства и друга средства обезбеђења у корист нерезидента – кредитора по кредитним пословима са иностранством и кредитним пословима између нерезидената може давати у складу са чланом 23. овог закона.

Резидент – правно лице које је Република основала посебним законом ради финансирања извоза, може обављати кредитне послове са иностранством и преносити, односно платити или наплатити потраживања и дуговања по тим пословима, у складу са тим посебним законом.

Резидент – предузетник може у своје име и за свој рачун узимати кредите и зајмове из иностранства, давати јемства и друга средства обезбеђења у корист нерезидента – кредитора по кредитима које резиденти узимају из иностранства, одобравати нерезиденту комерцијалне зајмове и прибављати гаранције, јемства и друга средства обезбеђења од нерезидената по кредитима које одобрава нерезидентима.

Банка, резидент – правно лице, предузетник и физичко лице могу закључивати друге послове који имају обележја кредитних послова са иностранством из члана 2. тачка (21) став 4. алинеја четврта овог закона у складу са прописом Народне банке Србије донетим на основу члана 24. овог закона.

Резидент – физичко лице може из иностранства узимати кредите и зајмове са роком отплате дужим од годину дана, који се користе уплатом средстава кредита на рачун тог резидента код банке, док такве кредите и зајмове резидент – огранак страног правног лица може узимати од нерезидента – оснивача.

Резидент – физичко лице може од нерезидента са седиштем, односно пребивалиштем у држави чланици Европске уније узимати кредите и зајмове и са роком отплате краћим од годину дана, који се користе уплатом средстава кредита на рачун тог резидента код банке, док такве кредите и зајмове резидент – огранак страног правног лица може узимати од нерезидента – оснивача са седиштем у држави чланици Европске уније.

Нерезидент може без ограничења давати гаранције, јемства и друга средства обезбеђења у корист нерезидента – кредитора по кредитима које резиденти узимају из иностранства.

Члан 19.

За извршавање обавеза из закљученог уговора о кредитном послу са иностранством одговоран је резидент који закључи уговор, као и резидент по чијем овлашћењу и за чији рачун је уговор

закључен, односно банка и резидент – правно лице које од тог резидента купи потраживање, односно преузме дуг према нерезиденту по основу кредитног посла са иностранством.

Република и Народна банка Србије не гарантују за извршење обавеза по кредитном послу са иностранством, осим у случајевима предвиђеним законом.

Уговор о кредитном послу са иностранством је ништав ако је закључен супротно одредбама става 2. овог члана.

Члан 20.

Банке, односно резиденти, осим резидената – физичких лица, и нерезиденти могу преносити, односно платити или наплатити потраживања и дуговања резидената која су настала по основу кредитног посла са иностранством.

Послови из става 1. овог члана могу се вршити само на основу уговора закљученог између преносиоца и примаоца потраживања и дуговања, уз обавезу преносиоца да дужника из основног посла обавести о извршеном преносу потраживања, односно обавезу преносиоца да прибави сагласност повериоца из основног посла за пренос дуговања.

Уговор из става 2. овог члана нарочито садржи идентификационе податке о уговорним странама, податке о основу по ком су настала потраживања и дуговања која су предмет преноса, укључујући и податке о дужнику, односно повериоцу, као и податке о валути и износу потраживања и дуговања који су предмет преноса.

Потраживања и дуговања која су настала по основу кредитног посла са иностранством резидента – јавног предузећа и правног лица са државним капиталом или правног лица које је у процесу реструктурирања или приватизације могу се преносити, односно платити или наплатити само на основу уговора, сагласности или изјава закључених између свих учесника у послу, уз претходно прибављену сагласност Владе, осим потраживања и дуговања резидента – правног лица које је Република основала посебним законом ради финансирања извоза.

Члан 21.

Финансијски кредити узети из иностранства могу се користити за плаћање увоза робе и услуга и финансирање извођења инвестиционих радова у иностранству, које резиденти закључују у оквиру обављања своје делатности, као и за отплату раније коришћених кредита из иностранства (рефинансирање).

Резиденти могу финансијске кредите из иностранства узимати и за друге намене на начин и под условима које утврди Народна банка Србије.

Члан 22.

Народна банка Србије може утврдити обим и услове под којима банке могу да узму краткорочне орочене банкарске депозите и краткорочне банкарске кредитне линије од страних банака.

Члан 23.

Резидент – правно лице може одобравати финансијске зајмове нерезиденту – дужнику, као и давати јемства и друга средства обезбеђења по кредитним пословима са иностранством и по кредитним пословима између нерезидената.

Народна банка Србије може да пропише услове и начин обављања послова из овог члана.

Обављање послова из овог члана може се прописом из става 2. овог члана ограничити ради очувања јавног интереса и/или финансијске стабилности.

Народна банка Србије прописује ограничења из става 3. овог члана за поједине случајеве на основу оцене оправданости тих ограничења у тим случајевима (начело појединачне процене), водећи рачуна о остваривању циљева због којих су прописана (начело таргетираности) и о сразмерности ограничења.

Члан 24.

Народна банка Србије прописује начин, рокове и обрасце за извештавање о кредитним пословима са иностранством

Кредитирање у девизама између резидената у Републици

Члан 25.

Банка може резиденту – правном лицу и предузетнику одобрити кредит у девизама за плаћање увоза робе и услуга из иностранства.

Банка може резиденту – физичком лицу одобрити кредит у девизама ради куповине непокретности у земљи.

Гаранцијски послови

Члан 26.

Банка, у складу са прописима о банкама, издаје и прибавља гаранције, авале, јемства и друга средства обезбеђења.

Изузетно, банка не може прибављати гаранције и јемства од нерезидената по потраживањима у Републици која су настала по основу иностраних кредита за које је држава преузела обавезу отплате према иностранству.

Резидент – правно лице које је Република основала посебним законом ради финансирања извоза може обављати гаранцијске послове у складу са тим посебним законом.

Резидент – правно лице може дати јемство нерезиденту по послу увоза робе и услуге другог резидента, као и нерезиденту који изводи инвестиционе радове у Републици.

Резидент – јавно предузеће и правно лице са државним капиталом или правно лице које је у процесу реструктурирања или приватизације може давати јемство нерезиденту по пословима из става 4. овог члана под условима и на начин који пропише Влада.

Резидент – правно лице може прибавити гаранцију и јемство од нерезидента по послу извоза и увоза робе и услуга, по послу извођења инвестиционих радова у иностранству другом нерезиденту, по послу извођења инвестиционих радова нерезидента у Републици, као и по послу између тог резидента и другог резидента – правног лица у Републици.

Одредбе овог члана не примењују се на гаранције и јемства из члана 2. тачка (21) став 5. овог закона, које се сматрају кредитним послом са иностранством, а обављају се у складу са чланом 18. овог закона.

7. Депозитни послови

Депозитни послови резидената у иностранству

Члан 27.

Банка, без ограничења, држи девизе и на рачунима код банака у иностранству.

Резиденти могу држати девизе на рачуну код банке у иностранству под условима и на начин који пропише Народна банка Србије.

Депозитни послови нерезидената у Републици

Члан 28.

Нерезидент може на рачуну код банке држати девизе и динаре без ограничења, у складу са овим законом.

Народна банка Србије прописује услове под којима банке могу да отварају рачуне нерезидентима и начин вођења тих рачуна.

Пренос средстава са рачуна у иностранство

Члан 29.

Нерезидент који послује преко нерезидентног рачуна и резидент – огранак страног правног лица који послује преко резидентног рачуна врше пренос са тих рачуна у иностранство под условом да су претходно измирили пореске обавезе из тог посла према Републици, о чему подноси потврду надлежног пореског органа о измиреним пореским обавезама.

Пренос средстава у иностранство са штедног девизног и динарског рачуна нерезидента код банке врши се слободно.

Страна банка која држи средства на рачуну код банке у Републици не подлеже обавези из става 1. овог члана.

Пренос средстава у иностранство са наменских рачуна нерезидента отворених за трговање хартијама од вредности не подлеже обавези из става 1. овог члана уколико је тако уређено међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања.

8. Плаћања по основу уговора о осигурању

Члан 30.

Резиденти – друштва за осигурање могу да врше плаћања ради депоновања и улагања у иностранство, у складу са одредбама закона који уређује послове осигурања .

Резидент може плаћати премије осигурања на основу уговора о осигурању који је закључен са нерезидентом – осигуравајућим друштвом, под условом да је такав уговор дозвољен законом који уређује послове осигурања.

9. Једностранни преноси средстава плаћања – лични и физички преноси

Члан 31.

Народна банка Србије прописује ближе услове за личне и физичке преносе средстава плаћања у иностранство и из иностранства.

Члан 31а

(брисан)

V. ПЛАТНИ ПРОМЕТ

Члан 32.

Платни промет са иностранством обавља се у девизама и у динарима преко банке.

Резиденти могу обављати платни промет са иностранством и преко издаваоца електронског новца – ради плаћања и наплате по основу електронске купопродаје робе и услуга. Платни промет са иностранством резиденти могу обављати и преко платне институције и јавног поштанског оператора који пружа платне услуге, у складу са законом којим се уређују платне услуге. Пријем

средстава из иностранства преко издаваоца електронског новца резиденти – хуманитарне организације могу остваривати и по основу донација у хуманитарне сврхе.

Средства резидената која се воде код стране институције електронског новца ради плаћања, односно наплате по основу електронске купопродаје робе и услуга, односно по основу пријема донација у хуманитарне сврхе не сматрају се депозитом у смислу члана 27. став 2. овог закона.

Резиденти из члана 36. овог закона платни промет са иностранством обављају преко Народне банке Србије.

Платни промет по финансијским и субординираним кредитима и зајмовима у девизама, кредитима и зајмовима које од нерезидента узимају резиденти – физичка лица и огранци страних правних лица, као и по кредитима и зајмовима у динарима који се резидентима одобравају у складу са чланом 18. став 2. овог закона, може се вршити само уколико су резиденти о тим пословима претходно известили Народну банку Србије у складу са овим законом.

Под условима из става 5. овог члана врши се и платни промет по комерцијалним кредитима и зајмовима у девизама и динарима за финансирање одложеног плаћања и плаћања унапред робе и услуга које кредитор или зајмодавац одобрава дужнику – купцу по спољнотрговинском промету робе и услуга тако што по налогу купца обавезу измирује непосредно продавцу.

Платни промет по осталим кредитним пословима са иностранством може се вршити и без претходног извештавања Народне банке Србије о тим пословима.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин обављања платног промета са иностранством по текућим и капиталним пословима.

Члан 33.

Резидент може извршити наплату, односно плаћање и другом нерезиденту, а не нерезиденту коме дугује, односно од кога потражује, по текућем или капиталном послу, под условом да је тај посао дозвољен овим законом.

Резидент – дужник по динарском кредиту који узима од међународне финансијске организације и развојне банке или финансијске институције чији су оснивачи стране државе може извршити плаћање и другој међународној финансијској организацији и развојној банци или финансијској институцији чији су оснивачи стране државе, а не оној којој дугује по том послу.

Послови из ст. 1. и 2. овог члана могу се вршити само на основу уговора закљученог између свих учесника у послу или изјаве резидента да је обавештен о извршеном преносу потраживања, односно да је сагласан са преносом дуговања.

Уговор, односно изјава резидента нарочито садржи идентификационе податке о свим учесницима у послу, податке о основу по коме је настало потраживање и дуговање из основног посла и податке о валути и износу потраживања и дуговања који су предмет послова из ст. 1. и 2. овог члана.

Резидент – јавно предузеће и правно лице са државним капиталом или правно лице које је у процесу реструктурирања или приватизације може извршити наплату, односно плаћање и другом нерезиденту по пословима из ст. 1. и 2. овог члана само на основу уговора, сагласности или изјава закључених између свих учесника у послу, уз претходно прибављену сагласност Владе, осим ако је у питању резидент – правно лице које је Република основала посебним законом ради финансирања извоза.

Резиденти су дужни да о променама по кредитним пословима са иностранством одређеним у ст. 1. и 2. овог члана известе Народну банку Србије у складу са прописом донетим на основу члана 24. овог закона.

Члан 34.

Плаћање, наплаћивање и пренос између резидената и између резидената и нерезидената у Републици се врши у динарима.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, плаћање, наплаћивање и пренос у Републици могу се вршити и у девизама по основу:

- 1) девизног кредитирања у земљи за намене из члана 25. овог закона;
- 2) куповине потраживања и преузимања дуговања из чл. 7. и 20. овог закона – на основу уговора;
- 3) уплате депозита као средства обезбеђења;
- 4) премија осигурања и преноса по основу животних осигурања;
- 5) по основу продаје и давања у закуп непокретности;
- 6) донација у хуманитарне, научне и културне сврхе, у складу са прописима којима се уређују донације;
- 7) гаранцијских послова из члана 26. овог закона, по основном послу који се врши у девизама;
- 8) накнаде трошкова за службени пут у иностранство, који се може извршити и у ефективном страном новцу;
- 9) уплате зарада резидентима – физичким лицима који су упућени на привремени рад у иностранство по основу уговора о извођењу инвестиционих радова у иностранству, као и запосленима у дипломатско-конзуларним представништвима, организацијама у саставу Организације уједињених нација и међународним финансијским организацијама у Републици;
- 10) купопродаје софтвера и других дигиталних производа на интернету који се испоручују искључиво путем телекомуникационих, дигиталних или информационо-технолошких уређаја, под условом да се плаћање врши коришћењем платне картице или електронског новца преко пружаоца платних услуга са седиштем у Републици.

Плаћање, наплаћивање и пренос могу се вршити и у девизама по основу програма и пројеката који се финансирају из развојне помоћи Европске уније у којима учествује Република, при чему средства могу бити прослеђивана до уговорача, односно корисника и пројектних партнера у складу са одговарајућим уговором за спровођење активности на основу развојне помоћи Европске уније.

Банка може по налогу нерезидента – купца робе или услуге коме одобрава комерцијални кредит за финансирање одложеног плаћања и плаћања унапред робе и услуга, вршити у Републици плаћање у девизама резиденту – продавцу те робе или пружаоцу услуге у спољнотрговинском промету.

Плаћање, наплаћивање и пренос у Републици могу се вршити и у девизама по пословима који су уређени законима који уређују тржиште капитала и осигурање депозита.

Плаћање, наплаћивање и пренос у Републици могу се вршити и у девизама и у другим случајевима прописаним законом.

Банка на захтев резидента може вршити пренос средстава у девизама са девизног рачуна тог резидента на његов девизни рачун код друге банке, а на захтев резидента – физичког лица и на

девизни рачун члана породице код те или друге банке, уз доказ да је у питању супружник или сродник до трећег степена сродства.

Дозвољено је уговарање у девизама у Републици с тим што се плаћање и наплаћивање по тим уговорима врши у динарима.

Народна банка Србије прописује у којим случајевима и под којим условима се плаћање, наплаћивање, уплате и исплате могу вршити и у ефективном страном новцу.

Члан 35.

Банка држи девизе и код друге банке, односно код Народне банке Србије.

Резидент – правно лице, огранак страног правног лица и предузетник држи девизе на девизном рачуну код банке или их продаје банци.

Народна банка Србије прописује услове под којима банке отварају девизне рачуне и начин вођења тих рачуна и девизних штедних улога резидената.

Висина, начин обрачуна и плаћања камате, као и валута у којој се плаћају камате и главница, утврђују се уговором између банке и резидента.

Члан 36.

Резиденти – корисници средстава буџета Републике, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и корисници средстава буџета локалне власти, као и други корисници јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора, девизне рачуне воде код Управе за трезор у оквиру система консолидованог рачуна трезора који се води код Народне банке Србије, осим ако посебним законом или међународним уговором није друкчије прописано, а девизе и ефективни страни новац који остваре у свом пословању могу да продају Народној банци Србије.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, министар надлежан за послове финансија може одобрити кориснику из става 1. овог члана отварање девизног рачуна код овлашћене банке за плаћања која не могу да се изврше преко Народне банке Србије или обављање појединих послова платног промета са иностранством преко издаваоца електронског новца или платне институције, ако то захтева специфичност послова тог корисника.

Народна банка Србије прописује начин обављања послова између Народне банке Србије и Управе за трезор који се обављају преко система консолидованог рачуна трезора из става 1. овог члана.

Извештавање по основу платног промета

Члан 37.

Народна банка Србије прописује резидентима обавезу извештавања о плаћању, наплаћивању и преносу по пословима платног промета из чл. 32. и 34. овог закона.

Народна банка Србије, на основу података из извештаја из става 1. овог члана, израђује пројекцију платног биланса Републике као аналитичку подлогу за утврђивање циљева и задатака монетарне политике и прати остваривање те пројекције.

VI. ДЕВИЗНО ТРЖИШТЕ И КУРС ДИНАРА

Девизно тржиште

Члан 38.

Девизе и ефективни страни новац могу се куповати и продавати само на девизном тржишту, за намене које су дозвољене овим законом.

Куповина и продаја девиза и ефективног страног новца на девизном тржишту у Републици врши се непосредно:

- 1) између банака и резидената, као и између банака и нерезидената;
- 2) између банака;
- 3) између банака и Народне банке Србије;
- 4) између резидената који имају овлашћење за обављање мењачких послова и Народне банке Србије;
- 5) између банака и резидената који имају овлашћење за обављање мењачких послова;
- 6) између резидената из члана 2. тачка (1) одредба под б) овог закона и Народне банке Србије.

Куповину и продају ефективног страног новца на девизном тржишту обавља банка, Народна банка Србије, као и други резиденти који у складу са овим законом обављају мењачке послове.

Народна банка Србије прописује услове и начин рада девизног тржишта.

Члан 39.

Мењачке послове могу да обављају:

- 1) банке и резидент – привредни субјект који мењачке послове обавља на основу посебног закона којим се уређује његова делатност;
- 2) резиденти – правна лица и предузетници који имају овлашћење Народне банке Србије за обављање мењачких послова (у даљем тексту: овлашћени мењач).

Решење о издавању овлашћења за обављање мењачких послова (у даљем тексту: овлашћење), на основу поднетог захтева, издаје Народна банка Србије када утврди да подносилац захтева испуњава следеће услове:

- 1) да је као привредни субјекат регистрован код надлежног органа;
- 2) да са банком има закључен уговор о обављању мењачких послова који не производи правно дејство ако привредни субјект нема овлашћење;
- 3) да власник, односно оснивач привредног субјекта, односно директор/члан управног одбора и/или друго одговорно лице привредног субјекта, односно директор/члан управног одбора и/или друго одговорно лице оснивача привредног субјекта и радник који ће непосредно обављати мењачке послове није правноснажно осуђен за кривична дела против привреде, имовине, живота и тела, против јавног реда и мира, службене дужности, прања новца, финансирања тероризма и правног саобраћаја и/или за друго кривично дело и/или привредни преступ који то лице чине неподобним у вези са обављањем мењачких послова;
- 4) да привредни субјект – правно лице које подноси захтев и оснивач привредног субјекта – правно лице није осуђено правноснажном пресудом за кривично дело, као и да се против њега не води кривични поступак, у смислу закона којим се уређује одговорност правних лица за кривична дела и/или да није осуђено правноснажном пресудом за привредни преступ који то лице чине

неподобним у вези са обављањем мењачких послова, у смислу закона којим се уређује привредни преступ;

5) да је организационо и кадровски оспособљен и технички опремљен за обављање мењачких послова.

Под кадровском оспособљеношћу за обављање мењачких послова подразумева се да радници који непосредно обављају мењачке послове код привредног субјекта имају најмање средњу стручну спрему и сертификат за обављање мењачких послова, осим у случају да привредни субјект мењачке послове обавља на основу посебног закона којим се уређује његова делатност.

Под организационом оспособљеношћу подразумева се обезбеђење адекватног пословног простора.

Под техничком опремљеношћу подразумева се обезбеђење адекватне опреме и информационог система који омогућава обављање мењачких послова на прописан начин.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин давања овлашћења из става 1. овог члана, као и ближе услове и начин обављања мењачких послова и контроле обављања тих послова.

У случају да нису испуњени услови за издавање овлашћења из става 2. овог члана, Народна банка Србије донеће решење о одбијању захтева за издавање овлашћења.

Народна банка Србије о поднетом захтеву одлучује у року од 30 дана од дана пријема захтева са комплетном документацијом.

Народна банка Србије може одбити захтев из става 2. овог члана ако утврди да су сарадници власника, односно оснивача или одговорног лица привредног субјекта, подносиоца захтева из тога става – лица која су правноснажно осуђена за кривично дело из става 2. тачка 3) овог члана.

Под сарадником из става 9. овог члана сматра се:

1) свако физичко лице које је члан органа управљања или друго одговорно лице код правног субјекта у којем је оснивач, власник или одговорно лице привредног субјекта на руководећем положају или је стварни власник тог субјекта;

2) свако физичко лице које је стварни власник правног субјекта у којем је оснивач, власник или одговорно лице привредног субјекта на руководећем положају;

3) свако физичко лице које са оснивачем, власником или одговорним лицем привредног субјекта има стварно власништво над истим правним субјектом.

Народна банка Србије има право да од надлежног органа који води евиденцију о осуђиваности за кривична дела захтева податке о осуђиваности за осниваче и власнике привредног субјекта, повезана лица тих оснивача и власника у смислу закона којим се уређују привредна друштва, одговорна лица привредног субјекта и сарадника из става 10. овог члана, а оснивачи, односно власници привредног субјекта дужни су да при подношењу захтева из става 2. овог члана, као и на захтев Народне банке Србије, доставе списак сарадника оснивача, власника и одговорних лица привредног субјекта.

Народна банка Србије прописује поступак и услове за стицање сертификата за обављање мењачких послова, утврђује јединствени програм обуке за обављање мењачких послова и услове које морају да испуњавају предавачи који врше обуку.

Сертификат за обављање мењачких послова издаје Народна банка Србије, о чему води одговарајући регистар.

Решење Народне банке Србије из ст. 2. и 7. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Члан 39а

Народна банка Србије води регистар овлашћених мењача.

У регистар овлашћених мењача уписују се подаци о овлашћеним мењачима и све промене у вези с тим подацима.

Овлашћени мењачи дужни су да без одлагања обавесте Народну банку Србије о променама података који се уносе у регистар овлашћених мењача.

Регистар овлашћених мењача јесте јавна књига и води се у електронском облику, а подаци из тог регистра доступни су на интернет презентацији Народне банке Србије.

Народна банка Србије прописује ближе услове, садржину и начин вођења регистра овлашћених мењача, укључујући и брисање података из тог регистра, као и обавезе овлашћених мењача у вези са обавештавањем Народне банке Србије о променама података који се у тај регистар уписују.

Члан 39б

Ако у поступку контроле мењачког пословања овлашћеног мењача утврди да овлашћени мењач није поступио у складу са одредбама овог закона и/или прописа Народне банке Србије донетог на основу овог закона, односно у складу са одредбама прописа којима се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма и ограничавање располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење (у даљем тексту: прописи којима се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма) а у питању су мање значајне неправилности, односно неправилности које не утичу битно и непосредно на пословање овлашћеног мењача – Народна банка Србије може донети решење којим се овлашћеном мењачу изриче писмена опомена.

Ако у поступку контроле мењачког пословања овлашћеног мењача утврди да овлашћени мењач није поступио у складу са одредбама овог закона и/или прописа из става 1. овог члана а није реч о неправилностима из тог става – Народна банка Србије може донети решење којим се овлашћеном мењачу изриче налог да своје пословање усклади са овим законом и/или прописима из става 1. овог члана.

Ако у поступку контроле мењачког пословања овлашћеног мењача утврди да овлашћени мењач није поступио у складу са одредбама овог закона и/или прописа из става 1. овог члана а у питању су неправилности из става 2. овог члана које битно и непосредно утичу или би могле тако утицати на пословање овлашћеног мењача, као и у случајевима из члана 39в став 2. овог закона у којима није одузето овлашћење у складу с тим чланом – Народна банка Србије може донети решење којим се овлашћеном мењачу привремено одузима овлашћење за обављање мењачких послова на контролисаном мењачком месту или на свим мењачким местима, у периоду до 30 радних дана.

Решењем из ст. 1, 2. и 3. овог члана овлашћеном мењачу се налаже да, ако то није већ учинио, у одређеном року отклони утврђену неправилност, односно да усклади своје пословање са одредбама овог закона и/или прописа из става 1. овог члана, а одређује се и рок у коме је дужан да Народној банци Србије достави извештај о отклоњеним неправилностима, са одговарајућим доказима.

Народна банка Србије може, поред предузимања мера из ст. 1, 2. и 3. овог члана, изрећи и новчану казну овлашћеном мењачу, као и одговорном лицу у овлашћеном мењачу – правном лицу.

Новчана казна из става 5. овог члана изриче се овлашћеном мењачу, односно одговорном лицу у овлашћеном мењачу у следећем распону:

1) од 100.000 до 3.000.000 динара за правно лице и од 10.000 до 500.000 динара за одговорно лице у правном лицу;

2) од 50.000 до 2.000.000 динара за предузетника.

Ако 10% укупног прихода који је овлашћени мењач из става 6. овог члана остварио у претходној години износи више од 3.000.000 динара за правно лице, односно више од 2.000.000 динара за предузетника, или ако 10% укупног прихода који је одговорно лице у овлашћеном мењачу – правном лицу остварило у претходној години износи више од 500.000 динара – новчана казна из става 5. овог члана може бити и већа од износа из става 6. овог члана, али не већа од 10% укупног прихода овлашћеног мењача, односно одговорног лица у овлашћеном мењачу – правном лицу оствареног у претходној години. Укупан приход из овог става има значење утврђено законом којим се уређује заштита конкуренције.

При изрицању мере и новчане казне из овог члана, Народна банка Србије поступа узимајући у обзир тежину утврђених неправилности и показану спремност овлашћеног мењача и одговорног лица у овлашћеном мењачу – правном лицу да те неправилности отклоне, као и број утврђених неправилности, њихову међусобну повезаност и трајање, степен сарадње овлашћеног мењача и одговорног лица у овлашћеном мењачу – правном лицу с Народном банком Србије током поступка контроле, претходно понашање овлашћеног мењача, односно да ли су овлашћени мењач и одговорно лице у овлашћеном мењачу – правном лицу и раније слично поступали и да ли им је у вези с тим поступањем већ изречена мера или новчана казна из овог члана, као и друге битне околности под којима је неправилност учињена.

Новчане казне из овог члана могу се изрећи и правном лицу, предузетнику и/или физичком лицу који у време изрицања новчане казне више немају својство овлашћеног мењача, као и физичком лицу које више нема својство одговорног лица у овлашћеном мењачу – правном лицу, за неправилности из ст. 1, 2. и 3. овог члана које су учињене док је то лице обављало мењачке послове, односно док је било одговорно лице у овлашћеном мењачу – правном лицу.

Решење којим се изриче новчана казна из овог члана, након достављања овлашћеном мењачу и одговорном лицу у овлашћеном мењачу – правном лицу, односно након достављања лицима из става 9. овог члана – представља извршну исправу.

Ако се обавеза овлашћеног мењача, односно одговорног лица у овлашћеном мењачу – правном лицу, укључујући и лица из става 9. овог члана, по основу новчане казне из овог члана не плати у року утврђеном решењем о изрицању те казне, Народна банка Србије има право да обрачунава затезну камату на износ тог дуга.

Извршна решења о изрицању новчане казне из овог члана представљају основ за принудну наплату с рачуна овлашћеног мењача, односно правног лица или предузетника из става 9. овог члана, у складу са законом којим се уређује принудна наплата на новчаним средствима на рачуну.

Новчане казне из овог члана уплаћују се на рачун Народне банке Србије.

Решење Народне банке Србије из овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор, али тужба против тог решења не може спречити нити одложити његово извршење.

Одредбе овог члана примењују се и на мере из ст. 1. и 2. овог члана и новчане казне из овог члана које Народна банка Србије може изрећи резиденту – привредном субјекту који мењачке послове обавља на основу посебног закона којим се уређује његова делатност, као и одговорном лицу у том резиденту, ако у поступку контроле мењачког пословања тог резидента утврди да он није поступио у складу са одредбама овог закона и/или прописа из става 1. овог члана.

Члан 39в

Народна банка Србије доноси решење о одузимању овлашћења за обављање мењачких послова на контролисаним мењачком месту или на свим мењачким местима кад утврди следеће:

1) да је овлашћени мењач престао да испуњава услове за обављање мењачких послова утврђене овим законом и прописом Народне банке Србије;

2) да овлашћени мењач није почео с радом у року од 30 дана од дана пријема овлашћења;

3) да је овлашћење издато на основу неистинитих и нетачних података;

4) да овлашћени мењач без оправданог разлога не обавља мењачке послове у трајању дужем од пет радних дана.

Народна банка Србије може донети решење из става 1. овог члана кад утврди следеће:

1) да је овлашћени мењач теже повредио одредбе овог закона и/или прописа донетих на основу овог закона, а узимајући у обзир околности из члана 39б став 8. овог закона;

2) да овлашћени мењач није поступио у складу с налогом Народне банке Србије из члана 39б став 4. овог закона;

3) да овлашћени мењач не поступа у складу с прописима којима се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма;

4) да овлашћени мењач Народној банци Србије, односно овлашћеном лицу из члана 46. став 6. овог закона није омогућио обављање контроле, односно увид у пословне књиге и другу документацију или им није омогућио приступ мењачком месту, односно преглед предмета, просторија или других објеката који су у вези са обављањем мењачких послова и/или није дозволио привремено одузимање ефективног страног новца, чекова и других хартија од вредности, готовине у динарима, електронског новца, дигиталне имовине, платних картица, предмета, исправа и документације.

Народна банка Србије може решењем из ст. 1. и 2. овог члана изрећи и новчану казну овлашћеном мењачу, као и одговорном лицу у овлашћеном мењачу – правном лицу, а у том случају сходно се примењују одредбе члана 39б ст. 6. до 14. овог закона.

Народна банка Србије доноси решење о одузимању овлашћења и ако овлашћени мењач у писменој форми поднесе захтев Народној банци Србије за престанак обављања мењачких послова и достави доказе да је поступио у складу с прописом из члана 39. став 6. овог закона.

Народна банка Србије може решењем из ст. 1, 2. и 4. овог члана наложити овлашћеном мењачу да предузме одређене радње ради испуњавања обавеза у вези са одузимањем овлашћења, односно у вези с престанком обављања мењачких послова, при чему одређује и рокове за предузимање тих радњи и рок за достављање Народној банци Србије извештаја о предузетим радњама, са одговарајућим доказима.

Привредни субјект коме је решењем из ст. 1. и 2. овог члана одузето овлашћење за обављање мењачких послова на свим мењачким местима не може да поднесе нови захтев за издавање овлашћења у року од пет година од дана достављања тог решења, при чему у том року овај захтев не може поднети ни лице које је на дан доношења овог решења или у периоду од шест месеци пре тог дана било власник или оснивач тог привредног субјекта, односно директор/члан управног одбора и/или друго одговорно лице код овог привредног субјекта, односно директор/члан управног одбора и/или друго одговорно лице оснивача тог привредног субјекта, нити у том року било које од ових лица може бити у таквој вези с другим привредним субјектом, нити може бити члан заједничког домаћинства с таквим лицима у другом привредном субјекту који је поднео захтев за издавање овлашћења.

Решење Народне банке Србије из ст. 1, 2. и 4. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор, али тужба против тог решења не може спречити нити одложити његово извршење.

Овлашћени мењач не може да буде брисан из регистра привредних субјеката који се води код организације надлежне за вођење тог регистра – чак и ако је поднео регистрациону пријаву за

брисање или ако су испуњени други законски разлози за то брисање – пре него што му Народна банка Србије одузме овлашћење за обављање мењачких послова на свим мењачким местима у складу са одредбама овог члана и избрише га из регистра овлашћених мењача из члана 39а овог закона, о чему Народна банка Србије организацији надлежној за вођење регистра привредних субјеката доставља доказ – потврду Народне банке Србије о брисању из регистра овлашћених мењача.

Правно лице или предузетник коме је Народна банка Србије одузела овлашћење за обављање мењачких послова на свим мењачким местима не може поднети пријаву из става 8. овог члана пре него што поступи по налогу Народне банке Србије из решења из става 5. овог члана, односно пре него што плати новчану казну коју му је Народна банка Србије изрекла у складу са одредбама овог закона.

У случају из става 9. овог члана, Народна банка Србије обавештава организацију надлежну за вођење регистра привредних субјеката о постојању разлога из тог става услед којих правно лице или предузетник из тог става не може поднети пријаву из става 8. овог члана, као и о томе да су ти разлози престали да постоје.

Ако овлашћени мењач или правно лице или предузетник из става 9. овог члана поднесе пријаву из става 8. овог члана супротно ст. 8. и 9. овог члана – организација надлежна за вођење регистра привредних субјеката дужна је да ту пријаву одбаци и да о томе обавести Народну банку Србије.

Курс динара

Члан 40.

Курс динара према страним валутама на девизном тржишту формира се слободно, у складу са понудом и тражњом девиза.

Члан 41.

Званични средњи курс динара формира се на начин утврђен прописом Народне банке Србије.

За потребе књиговодства и статистике примењује се званични средњи курс динара.

За обрачун царине и других увозних дажбина примењује се званични средњи курс динара утврђен последњег радног дана у недељи која претходи недељи у којој се утврђује износ царине и других увозних дажбина, у складу са законом који уређује царине.

VII. ЗАШТИТНЕ МЕРЕ

Члан 42.

У случају наступања озбиљнијих поремећаја у платном билансу, када кретање капитала проузрокује или прети да проузрокује озбиљне потешкоће у спровођењу монетарне политике и политике девизног курса, које су резултат прекомерног прилива или одлива капитала из Републике, Влада на предлог Народне банке Србије може донети неопходне заштитне мере по пословима регулисаним овим законом.

Заштитне мере из става 1. овог члана могу се примењивати док трају поремећаји због којих су донесене, а најдуже шест месеци од дана њиховог доношења.

Члан 43.

Народна банка Србије или Влада може увести додатне заштитне мере, ако је то неопходно, са циљем спровођења санкција Организације уједињених нација или других међународних организација чији је Република члан, које ове организације спроводе према другим земљама.

VIII. КОНТРОЛА ДЕВИЗНОГ И МЕЊАЧКОГ ПОСЛОВАЊА

Члан 44.

Послови из овог закона подлежу девизној контроли.

Контролу девизног пословања врше органи контроле – Народна банка Србије, царински органи, односно други надлежни органи који имају право да, ради провере, захтевају сву документацију о том пословању, као и другу документацију неопходну за девизну контролу.

Члан 45.

Народна банка Србије врши контролу девизног и мењачког пословања банака, девизног пословања издавалаца електронског новца са седиштем у Републици и платних институција – у поступку који је утврђен законом којим се уређује њихово пословање.

Народна банка Србије врши контролу платног промета са иностранством који обавља јавни поштански оператор – у поступку који је утврђен законом којим се уређују платне услуге.

Народна банка Србије, у поступку контроле девизног пословања банака, изриче мере и новчане казне банци и одговорном лицу у банци у складу са одредбама закона којим се уређује пословање банака – ако утврди да је банка обављала послове платног промета са иностранством супротно одредбама овог закона или прописа Народне банке Србије донетог на основу овог закона.

За радње из става 3. овог члана, Народна банка Србије изриче мере и новчане казне издаваоцу електронског новца са седиштем у Републици, платној институцији и јавном поштанском оператору, као и одговорном лицу у том правном лицу, у складу са законом којим се уређују платне услуге.

Народна банка Србије, у поступку контроле мењачког пословања банака, изриче мере и новчане казне банци и одговорном лицу у банци у складу са одредбама закона којим се уређује пословање банака – ако утврди да је банка обављала мењачке послове супротно одредбама овог закона или прописа Народне банке Србије донетог на основу овог закона.

Члан 46.

Народна банка Србије врши контролу девизног пословања резидената и нерезидената и мењачког пословања резидената из члана 39. став 1. овог закона који нису банка (у даљем тексту: субјект контроле) – у поступку који је утврђен овим законом и прописом Народне банке Србије којим се ближе уређују услови и начин вршења те контроле.

Контрола из става 1. овог члана јесте поступак провере и утврђивања законитости и правилности обављања девизних и мењачких послова сходно прописима којима се уређују девизно и мењачко пословање, односно поступак провере и утврђивања законитости и правилности обављања мењачких послова сходно прописима којима се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма.

Достављањем субјекту контроле решења, записника и других аката, као и обавештења, захтева и других писмена Народне банке Србије, који су у вези с контролом из става 1. овог члана – сматра се да су они достављени и одговорном лицу у субјекту контроле и не може се доказивати супротно.

Народна банка Србије може прописати обавезу субјекта контроле да обезбеди пријем писмена из става 3. овог члана у облику електронских докумената, као и услове под којима и тренутак од кога ће се сматрати да су та писмена достављена у смислу закона којим се уређује управни поступак.

Контролу из става 1. овог члана Народна банка Србије врши на следеће начине:

1) посредно – прикупљањем, праћењем, проверавањем и анализом извештаја и друге документације коју јој субјект контроле доставља у складу са овим законом и прописима донетим

на основу овог закона, односно на њен захтев, као и друге документације, односно других података којима Народна банка Србије располаже;

2) непосредно – у просторијама субјекта контроле увидом у пословне књиге, уговоре и другу документацију и податке субјекта контроле, односно лица која су са субјектом контроле повезана имовинским, управљачким или пословним односима.

Непосредну контролу из става 5. тачка 2) овог члана врше запослени у Народној банци Србије или друга ангажована лица у складу с решењем које доноси Народна банка Србије (у даљем тексту: овлашћена лица).

При вршењу непосредне контроле из става 5. тачка 2) овог члана, овлашћена лица дужна су да код себе имају решење из става 6. овог члана и службену легитимацију, који служе за њихову идентификацију и доказивање својства лица овлашћених за вршење те контроле.

Изглед, образац и садржину службене легитимације из става 7. овог члана прописује Народна банка Србије.

Члан 46а

Подаци које овлашћена лица и запослени у Народној банци Србије на било који начин сазнају у поступку контроле из члана 46. овог закона, као и документи који садрже такве податке, укључујући и мере и новчане казне које Народна банка Србије у тим поступцима изриче у складу са одредбама овог закона – одређују се и штите као тајни подаци са ознаком степена тајности „ПОВЕРЉИВО“ или „ИНТЕРНО“, у складу са законом којим се уређује тајност података.

Лица из става 1. овог члана дужна су да чувају податке и документе из тог става као тајне податке, односно не могу их учинити доступним трећим лицима, осим у случајевима прописаним законом.

Обавеза чувања тајности података за лица из става 1. овог члана не престаје ни након престанка њиховог радног односа у Народној банци Србије, као ни након престанка другог својства на основу ког су та лица остварила приступ подацима из тог става.

Изузетно од става 2. овог члана, Народна банка Србије може податке и документе из става 1. овог члана учинити доступним домаћим и страним органима контроле, под условом да их ти органи користе искључиво у сврхе за које су прибављени.

Објављивање података из става 1. овог члана изражених у збирном облику, тако да се на основу њих не може утврдити идентитет субјекта контроле, односно физичких и правних лица – не сматра се повредом обавезе чувања тајности тих података.

Члан 46б

Народна банка Србије може у току контроле из чл. 45. и 46. овог закона, уз издавање потврде, привремено одузети девизе, ефективни страни новац, чекове, хартије од вредности, динаре, електронски новац, дигиталну имовину, платне картице, предмете, пословне књиге, евиденције, исправе или другу документацију – ако постоји основана сумња да су употребљени или били намењени за извршење кривичног дела, прекршаја или друге кажњиве радње или да су стечени или настали извршењем кривичног дела, прекршаја или друге кажњиве радње.

Ако се пословне књиге, евиденције, исправе или друга документација из става 1. овог члана налазе на средствима за аутоматску обраду података, Народна банка Србије може, уз потврду, привремено одузети и та средства.

Члан 46в

Ако у поступку контроле девизног пословања резидената и нерезидената утврди да субјект контроле није поступио у складу са одредбама овог закона и/или прописа Народне банке Србије донетог на основу овог закона – Народна банка Србије може субјекту контроле решењем наложити

да у одређеном року отклони утврђену неправилност, односно да усклади своје пословање са одредбама овог закона и/или прописа Народне банке Србије донетог на основу овог закона, у ком случају одређује и рок у коме је тај субјект дужан да јој о томе достави извештај, са одговарајућим доказима.

Решење из става 1. овог члана је коначно и против њега се може водити управни спор, али тужба против тог решења не може спречити ни одложити његово извршење.

Члан 46г

Ако субјект контроле не омогући Народној банци Србије вршење контроле девизног пословања у смислу прописа Народне банке Србије којим се уређује начин вршења контроле девизног пословања резидената и нерезидената, а нарочито ако на захтев Народне банке Србије не достави све тражене податке и документацију у року утврђеном у том захтеву, или ако субјект контроле не поступи у складу с налогом из решења Народне банке Србије из члана 39в став 5. и члана 46в став 1. овог закона – Народна банка Србије може донети решење којим се том субјекту контроле, односно одговорном лицу у њему изриче новчана казна у следећем распону:

- 1) од 100.000 до 3.000.000 динара за правно лице и огранак страног правног лица и од 10.000 до 500.000 динара за одговорно лице у правном лицу и огранку страног правног лица;
- 2) од 50.000 до 2.000.000 динара за предузетника;
- 3) од 10.000 до 100.000 динара за физичко лице.

Ако 10% укупног прихода који је субјект контроле остварио у претходној години износи више од 3.000.000 динара за правно лице и огранак страног правног лица, односно више од 2.000.000 динара за предузетника, односно више од 100.000 динара за физичко лице, или ако 10% укупног прихода који је одговорно лице у правном лицу и огранку страног правног лица остварило у претходној години износи више од 500.000 динара – новчана казна из става 1. овог члана може бити и већа од износа из тог става, али не већа од 10% укупног прихода субјекта контроле, односно одговорног лица у субјекту контроле који је остварен у претходној години.

Укупан приход из става 2. овог члана има значење утврђено законом којим се уређује заштита конкуренције.

Решењем из става 1. овог члана субјекту контроле налаже се да Народној банци Србије омогући обављање контроле, да сарађује са овлашћеним лицима, односно да поступи у складу са захтевом или налогом Народне банке Србије из тог става.

Ако субјект контроле не поступи у складу с налогом из става 4. овог члана, Народна банка Србије може поново донети решење из става 1. овог члана.

При изрицању новчане казне из овог члана, Народна банка Србије поступа узимајући у обзир степен сарадње субјекта контроле са овлашћеним лицима, претходно понашање субјекта контроле, односно да ли су субјект контроле и одговорно лице у субјекту контроле и раније слично поступали и да ли им је у вези с тим поступањем већ изречена новчана казна из овог члана, показану спремност субјекта контроле да поступи у складу с налогом из решења из става 1. овог члана, трајање непоступања по том налогу или онемогућавања контроле из тог става, као и друге битне околности под којима је дошло до непоступања по налогу или онемогућавања контроле из става 1. овог члана.

Решењем из става 1. овог члана Народна банка Србије може наложити и забрану располагања средствима на свим рачунима субјекта контроле док не поступи у складу с налогом из тог решења, осим располагања у сврху плаћања новчане казне из тог решења, односно у сврху измирења обавеза по основу пореза.

Решење из става 1. овог члана, након достављања субјекту контроле и одговорном лицу у субјекту контроле – правном лицу, представља извршну исправу.

Ако се обавеза субјекта контроле, односно одговорног лица у субјекту контроле или физичког лица по основу новчане казне из овог члана не измири у року утврђеном решењем о изрицању те казне, Народна банка Србије има право да обрачунава затезну камату на износ тог дуга.

Извршна решења о изрицању новчане казне из овог члана представљају основ за принудну наплату с рачуна субјекта контроле у складу са законом којим се уређује принудна наплата на новчаним средствима на рачуну.

Новчане казне из овог члана уплаћују се на рачун Народне банке Србије.

Решење Народне банке Србије из овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор, али тужба против тог решења не може спречити нити одложити његово извршење.

Члан 46д

Ако постоји сумња да се обављањем мењачких послова баве физичко лице, односно правно лице или предузетник који нису лице из члана 39. став 1. овог закона – Народна банка Србије може извршити непосредну и посредну проверу да ли та лица неовлашћено обављају мењачке послове.

Ако провером из става 1. овог члана утврди да лице из тог става неовлашћено обавља мењачке послове – Народна банка Србије доноси решење којим налаже престанак обављања тих послова и истовремено изриче новчану казну том лицу, као и одговорном лицу у правном лицу из става 1. овог члана, а то решење доставља надлежним органима.

Ако накнадном провером утврди да физичко лице, односно правно лице или предузетник којима је изречен налог из става 2. овог члана нису престали с неовлашћеним обављањем послова из тог става – Народна банка Србије доноси решење којим се том лицу, односно одговорном лицу у том правном лицу изриче нова новчана казна.

Ако је решење из става 3. овог члана донето за физичко лице, Народна банка Србије може поново и више пута донети такво решење, све док накнадном провером не утврди да је то физичко лице престало с неовлашћеним обављањем мењачких послова.

Ако је решење из става 3. овог члана донето за правно лице или предузетника, Народна банка Србије тим решењем истовремено утврђује да су испуњени услови за покретање поступка принудне ликвидације над правним лицем из тог става, односно изриче меру забране обављања делатности предузетника из тог става, као и меру блокаде свих рачуна тог правног лица, односно предузетника до покретања поступка принудне ликвидације правног лица, односно до брисања предузетника из регистра привредних субјеката.

Неовлашћеним обављањем мењачких послова сматрају се активности пружања корисницима таквих услуга које по својим карактеристикама представљају мењачке послове, без обзира на то да ли се те услуге пружају уз накнаду, у којој се мери пружају и колико их корисника користи.

Народна банка Србије може утврдити да се физичко лице, односно правно лице или предузетник бави неовлашћеним обављањем мењачких послова на основу чињеница које нису потпуно утврђене или које се доказима само посредно утврђују (чињенице које су учињене вероватним).

Решење из става 3. овог члана представља неотклоњив разлог за покретање поступка принудне ликвидације правног лица, односно за брисање предузетника из регистра привредних субјеката по сили закона, а Народна банка Србије то решење доставља и организацији надлежној за вођење регистра привредних субјеката, која је дужна да без одлагања покрене поступак принудне ликвидације правног лица, односно да изврши брисање предузетника из регистра привредних субјеката.

На проверу из става 1. овог члана, као и на решење и изрицање новчане казне из ст. 2. и 3. овог члана, сходно се примењују одредбе чл. 46, 46а, 46б и 46г овог закона.

Одредбе овог члана сходно се примењују и ако постоји сумња да физичко лице, односно правно лице или предузетник обавља куповину и/или продају девиза супротно члану 38. овог закона.

Члан 46ђ

Народна банка Србије води регистар мера и новчаних казни које је изрекла правним лицима, предузетницима и физичким лицима у складу са овим законом.

Подаци из регистра из става 1. овог члана нису јавно доступни и Народна банка Србије их може учинити доступним, односно саопштити или доставити само на основу одлуке или захтева суда, надлежног тужилаштва, полиције, органа инспекције, органа контроле и другог надлежног органа у вези с поступком који се води пред тим органом.

Народна банка Србије може, на основу образложеног писменог захтева, правним лицима, предузетницима и физичким лицима којима су изречене мере и новчане казне из става 1. овог члана, односно заступницима или пуномоћницима тих лица – обезбедити увид у податке из регистра из тог става који се односе на та лица.

Члан 47.

Царински орган врши контролу изношења из Републике и уношења у Републику ефективног страног новца, динара, чекова и хартија од вредности у путничком, робном и поштанском саобраћају.

Члан 48.

Царински орган на граничном прелазу привремено одузима од резидента и нерезидента уз издавање потврде, динаре и ефективни страни новац, чекове и хартије од вредности који гласе на страну валуту који прелазе износ који пропише Народна банка Србије.

Члан 49.

Органи контроле и други надлежни органи дужни су да сарађују у вршењу контроле девизног пословања резидената и нерезидената и контроле мењачког пословања и да на образложени захтев органа контроле стављају на располагање податке, налазе и информације којима располажу а који су потребни за вршење контроле девизног и мењачког пословања.

Ако се при вршењу непосредне контроле из члана 46. овог закона основано очекује да ће субјект контроле онемогућити или ометати спровођење те контроле – полиција је дужна да, на писмени захтев Народне банке Србије, пружи помоћ ради омогућавања безбедног спровођења те контроле, у складу са одредбама закона којим се уређује полиција које се односе на полицијску помоћ при извршењу акта државног органа или правног или физичког лица с јавним овлашћењима.

Овлашћена лица овлашћена су да затраже помоћ полиције ако субјект контроле онемогућава или омета спровођење непосредне контроле из члана 46. овог закона, а полиција је дужна да затражену помоћ пружи у најкраћем року од пријема позива.

Организација надлежна за вођење регистра привредних субјеката не може брисати правно лице или предузетника из тог регистра ако је добила обавештење Народне банке Србије да је започет поступак контроле девизног или мењачког пословања тог правног лица, односно предузетника – и то све до добијања обавештења Народне банке Србије да је поступак контроле завршен, односно да су окончани сви поступци покренути на основу спроведене контроле у вези с неправилностима које су утврђене у поступку контроле.

Одредбе овог члана сходно се примењују и на проверу из члана 46д овог закона.

Члан 49а

Народна банка Србије утврђује аутентичност ефективног страног новца (страних новчаница и кованог новца) ако постоји сумња у њихову аутентичност.

Народна банка Србије прописује начин поступања са ефективним страним новцем за који постоји сумња да је фалсификован.

Забрањена је израда, продаја, увоз и дистрибуција, ради продаје или у остале комерцијалне сврхе, медаља и жетона који наликују страном кованом новцу – еврџу.

Народна банка Србије прописује обележја на основу којих се утврђује сличност медаља и жетона страном кованом новцу – еврџу.

IX. ДЕВИЗНИ ИНСПЕКТОРАТ

(брисан назив)

Надлежност и организација

(брисан назив)

Члан 50.

(брисан)

Члан 51.

(брисан)

Члан 52.

(брисан)

Члан 52а

(брисан)

Члан 53.

(брисан)

Члан 54.

(брисан)

Члан 55.

Девизе, ефективни страни новац, чекове и хартије од вредности, које су привремено одузели због основане сумње да је извршено кривично дело или прекршај – органи контроле дужни су да депонују на рачун Народне банке Србије или у оставу код Народне банке Србије, а динаре – на рачун Народне банке Србије у року од два радна дана од дана њиховог одузимања.

Члан 56.

(брисан)

X. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Кривично дело

Члан 57.

Ко купује од физичких лица или ко продаје тим лицима ефективни страни новац и чекове који гласе на страну валуту без овлашћења Народне банке Србије казниће се за кривично дело казном затвора од шест месеци до пет година.

За покушај извршења дела из става 1. овог члана казниће се.

Члан 58.

Ко изврши наплату, плаћање или изда налог за плаћање, односно изврши пренос нерезиденту износа који прелази 100.000 евра, на основу уговора у којем није наведена стварна цена или на основу неистините исправе, казниће се за кривично дело казном затвора од једне до десет година.

За покушај извршења дела из става 1. овог члана казниће се.

2. Прекршаји**Члан 59.**

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај резидент – правно лице, огранак страног правног лица, банка, издавалац електронског новца са седиштем у Републици, платна институција, јавни поштански оператор и нерезидент – правно лице:

1) ако не изврши пребијање дуговања и потраживања по основу реализованог спољнотрговинског промета робе и услуга на начин који пропише Влада (члан 6. ст. 1. и 2);

2) ако не изврши пребијање дуговања и потраживања по основу кредитних послова са иностранством на начин који пропише Народна банка Србије (члан 6. став 3);

3) ако пренесе, односно плати или наплати потраживање и дуговање које није настало по основу спољнотрговинског промета робе и услуга резидената (члан 7. став 1);

4) ако посао из члана 7. став 1. овог закона не изврши на основу уговора, односно не достави обавештење дужнику из основног посла о извршеном преносу потраживања или не прибави сагласност повериоца из основног посла за пренос дуговања (члан 7. став 2);

5) ако уговор не садржи податке из члана 7. став 3. овог закона;

6) ако пренесе, односно плати или наплати потраживања или дуговања која су настала по основу реализованог спољнотрговинског промета робе и услуга резидента – јавног предузећа и правног лица са државним капиталом или правног лица које је у процесу реструктурирања или приватизације супротно члану 7. став 4. овог закона;

7) ако изврши наплату, плаћање или изда налог за плаћање, односно изврши пренос нерезиденту, на основу уговора у којем није наведена стварна цена или на основу неистините исправе (члан 8);

8) ако изврши плаћање и пренос капитала по основу директних инвестиција супротно члану 11. овог закона;

9) ако изврши плаћање ради стицања својине на непокретностима у иностранству, односно Републици супротно закону који уређује својинско-правне односе (члан 12. став 1);

10) ако изврши плаћање ради куповине или наплату ради продаје страних дужничких дугорочних хартија од вредности супротно члану 13. ст. 2. и 3. овог закона;

11) ако изврши плаћање ради куповине или наплату ради продаје у Републици дугорочних дужничких, као и власничких хартија од вредности, супротно закону који уређује тржиште капитала (члан 14. став 1);

12) ако изврши плаћање ради куповине или наплату ради продаје краткорочних хартија од вредности супротно члану 15. став. 1. овог закона;

13) ако изврши плаћање ради куповине или наплату ради продаје краткорочних хартија од вредности супротно члану 15. став. 2. овог закона;

14) ако изврши плаћање ради куповине или наплату ради продаје краткорочних хартија од

вредности у Републици супротно члану 15. став 3. овог закона;

15) ако изврши плаћање, наплату, пренос, пребијање, као и извештавање по пословима са финансијским дериватима, супротно условима и начину који пропише Народна банка Србије (члан 16);

16) ако изврши плаћање или наплату по основу улагања у иностранство супротно одредбама закона којим се уређују послови са инвестиционим и добровољним пензијским фондовима (члан 17. став 1);

17) ако изврши плаћање или наплату по основу улагања у иностране инвестиционе фондове супротно члану 17. став 2. овог закона;

18) ако изврши плаћање или наплату по основу улагања у инвестиционе фондове и добровољне пензијске фондове у Републици супротно закону који уређује послове са инвестиционим и добровољним пензијским фондовима (члан 17. став 3);

19) ако кредитни посао са иностранством закључи супротно члану 18. став 1. овог закона;

20) ако одобри кредит или зајам у динарима из члана 18. став 2. овог закона супротно условима и начину који пропише Народна банка Србије (члан 18. став 2);

21) ако при обављању кредитних послова са иностранством, давању банкарских гаранција, авала и других облика јемства у корист нерезидента – кредитора по кредитним пословима са иностранством, као и по кредитним пословима између нерезидентата и при одобравању кредита нерезидентима поступи супротно члану 18. став 3. овог закона;

22) ако учествује у синдицираном финансијском кредиту или зајму супротно члану 18. став 4. овог закона;

23) ако купи потраживање од нерезидента – учесника у синдицираном финансијском кредиту или зајму који група страних кредитора одобрава дужнику супротно условима из члана 18. став 4. овог закона (члан 18. став 5);

24) ако поступи супротно члану 18. став 6. овог закона;

25) ако поступи супротно члану 18. став 7. овог закона;

26) ако обавља кредитне послове са иностранством или пренесе, односно плати или наплати потраживање и дуговање по тим пословима супротно одредбама посебног закона (члан 18. став 8);

27) ако поступи супротно члану 18. став 10. овог закона;

28) ако поступи супротно члану 18. став 11. овог закона;

28а) ако поступи супротно члану 18. став 12. овог закона;

29) ако закључи уговор о кредитном послу са иностранством супротно члану 19. овог закона;

30) ако посао из члана 20. став 1. овог закона не изврши на основу уговора, односно не достави обавештење дужнику из основног посла о извршеном преносу потраживања или не прибави сагласност повериоца из основног посла за пренос дуговања (члан 20. став 2);

31) ако уговор не садржи податке из члана 20. став 3. овог закона;

32) ако пренесе, односно плати или наплати потраживања или дуговања која су настала по основу кредитног посла са иностранством резидента – јавног предузећа и правног лица са државним капиталом или правног лица које је у процесу реструктурирања или приватизације супротно члану 20. став 4. овог закона;

33) ако финансијски кредит узет из иностранства користи супротно члану 21. став 1. овог закона;

34) ако финансијски кредит узет из иностранства користи супротно пропису Народне банке Србије којим се утврђују намене, начин и услови узимања тих кредита (члан 21. став 2);

35) ако узме краткорочни орочени банкарски депозит и краткорочну банкарску кредитну линију од стране банке супротно члану 22. овог закона;

36) ако поступи супротно члану 23. став 1. овог закона;

37) ако поступи супротно пропису Народне банке Србије из члана 23. став 2. овог закона;

38) брисана;

39) брисана;

40) брисана;

41) брисана;

42) ако не извести Народну банку Србије о кредитном послу са иностранством на начин и у року који пропише Народна банка Србије (члан 24);

43) ако одобри кредит у девизама супротно члану 25. овог закона;

44) ако гаранцијске послове из члана 26. став 1. овог закона обавља супротно прописима о банкама;

45) ако од нерезидента прибавља гаранције и јемства од нерезидената по потраживањима у Републици која су настала по основу иностраних кредита за које је држава преузела обавезу отплате према иностранству (члан 26. став 2);

46) ако обавља гаранцијске послове супротно одредбама посебног закона (члан 26. став 3);

47) ако да јемство нерезиденту супротно члану 26. став 4. овог закона;

48) ако да јемство нерезиденту супротно пропису Владе (члан 26. став 5);

49) ако прибави гаранцију или јемство нерезидента супротно члану 26. став 6. овог закона;

50) ако држи девизе на рачуну код банке у иностранству супротно пропису Народне банке Србије (члан 27. став 2);

51) ако на рачуну код банке држи девизе и динаре супротно овом закону (члан 28. став 1);

52) ако не поступи у складу са прописом Народне банке Србије (члан 28. став 2);

53) ако лице из члана 29. став 1. овог закона изврши пренос средстава са нерезидентног, односно резидентног рачуна у иностранство супротно члану 29. став 1. овог закона;

54) ако изврши плаћање ради депоновања и улагања у иностранство супротно закону који уређује послове осигурања (члан 30. став 1);

55) ако изврши плаћање премије осигурања на основу уговора о осигурању који је закључен са нерезидентом – осигуравајућим друштвом, а који није дозвољен законом који уређује послове осигурања (члан 30. став 2);

56) ако не поступи у складу са прописом Народне банке Србије који уређује ближе услове за личне и физичке преносе средстава плаћања у иностранство и из иностранства (члан 31);

57) ако платни промет са иностранством обавља супротно члану 32. ст. 1. и 2. овог закона;

- 58) ако платни промет са иностранством не обави преко Народне банке Србије (члан 32. став 4);
- 59) ако платни промет по кредитним пословима са иностранством изврши супротно члану 32. ст. 5. и 6. овог закона;
- 60) ако обави платни промет са иностранством по текућим и капиталним пословима супротно пропису Народне банке Србије (члан 32. став 8);
- 61) ако изврши наплату, односно плаћање и другом нерезиденту, а не нерезиденту коме дугује, односно од кога потражује, по текућем или капиталном послу који није дозвољен овим законом (члан 33. став 1);
- 62) ако поступи супротно члану 33. став 2. овог закона;
- 63) ако послове из члана 33. ст. 1. и 2. овог закона не врши на основу уговора или изјаве (члан 33. став 3);
- 64) ако уговор, односно изјава не садржи податке из члана 33. став 4. овог закона;
- 65) ако изврши наплату, односно плаћање и другом нерезиденту супротно члану 33. став 5 овог закона;
- 66) ако о променама по кредитним пословима са иностранством из члана 33. ст. 1. и 2. овог закона не извести Народну банку Србије у складу са прописом донетим на основу члана 24. овог закона (члан 33. став 6);
- 67) ако плаћање, наплату и пренос у Републици изврши супротно члану 34. овог закона;
- 68) ако плаћање, наплату, уплату и исплату у ефективном страном новцу изврши супротно пропису Народне банке Србије (члан 34. став 9);
- 69) ако не држи девизе код банке, односно Народне банке Србије (члан 35. став 1);
- 70) ако не држи девизе на девизном рачуну код банке или их не прода банци (члан 35. став 2);
- 71) ако не поступи у складу са прописом Народне банке Србије (члан 35. став 3);
- 72) (брисана)
- 73) ако девизне рачуне не води код Управе за трезор у оквиру система консолидованог рачуна трезора који се води код Народне банке Србије (члан 36. став 1);
- 74) ако поступи супротно члану 36. став 2. овог закона;
- 75) ако не поступи у складу са прописаном обавезом извештавања (члан 37. став 1);
- 76) ако девизе и ефективни страни новац купи и прода изван девизног тржишта (члан 38. став 1);
- 77) ако не поступи у складу са прописом Народне банке Србије (члан 38. став 4);
- 78) ако у обављању мењачких послова стекне или оствари, односно употреби девизе, ефективни страни новац, чекове и друге хартије од вредности, динаре, електронски новац, дигиталну имовину, платне картице, предмете, пословне књиге, евиденције, исправе или другу документацију супротно пропису Народне банке Србије (члан 39. став 6);
- 79) ако за потребе књиговодства и статистике не примени званични средњи курс динара (члан 41. став 2);
- 80) ако за обрачун царине и других увозних дажбина не примени званични средњи курс динара

утврђен последњег радног дана у недељи која претходи недељи у којој се утврђује износ царине и других увозних дажбина у складу са законом који уређује царине (члан 41. став 3);

81) ако поступи супротно мерама из члана 42. овог закона;

82) ако поступи супротно мерама из члана 43. овог закона;

83) ако не изда потврду на граничном прелазу за привремено одузете динаре и ефективни страни новац, чекове и хартије од вредности које гласе на страну валуту а које прелазе износ који пропише Народна банка Србије (члан 48);

84) ако поступи супротно члану 49а. став 3. овог закона;

85) ако привремено одузете девизе, ефективни страни новац, динаре, чекове и хартије од вредности не депонује на рачун Народне банке Србије или у оставу код Народне банке Србије у року од два радна дана од дана њиховог одузимања (члан 55).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у резиденту – правном лицу или нерезиденту – правном лицу, као и одговорно лице у банци, издаваоцу електронског новца са седиштем у Републици, платној институцији и јавном поштанском оператору – новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај одговорно лице у резиденту из члана 36. став 1. овог закона – новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у резиденту – огранку страног правног лица – новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

За прекршај из ст. 1. до 4. овог члана може се изрећи и виша казна од прописане у складу са чланом 39. став 4. Закона о прекршајима.

Члан 60.

(брисан)

Члан 61.

Новчаном казном од 150.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај резидент – предузетник:

1) ако не изврши пребијање дуговања и потраживања по основу реализованог спољнотрговинског промета робе и услуга на начин који пропише Влада (члан 6. ст. 1. и 2);

2) ако не изврши пребијање дуговања и потраживања по основу кредитних послова са иностранством на начин који пропише Народна банка Србије (члан 6. став 3);

3) ако пренесе, купи или прода, односно плати или наплати потраживање и дуговање које није настало по основу спољнотрговинског промета робе и услуга резидената (члан 7. став 1);

4) ако посао из члана 7. став 1. овог закона не изврши на основу уговора, односно не достави обавештење дужнику из основног посла о извршеном преносу потраживања или не прибави сагласност повериоца из основног посла за пренос дуговања (члан 7. став 2);

5) ако уговор не садржи податке из члана 7. став 3. овог закона;

6) ако изврши наплату, плаћање или изда налог за плаћање, односно изврши пренос нерезиденту на основу уговора у којем није наведена стварна цена или на основу неистините исправе (члан 8);

7) ако изврши плаћање и пренос капитала по основу директних инвестиција у иностранство супротно закону који уређује спољнотрговинско пословање (члан 11. став 1);

- 8) ако изврши плаћање ради стицања својине на непокретностима у иностранству супротно закону који уређује својинско-правне односе (члан 12. став 1);
- 9) ако изврши плаћање ради куповине или наплату ради продаје страних дужничких дугорочних хартија од вредности супротно члану 13. ст. 2. и 3. овог закона;
- 10) ако изврши плаћање ради куповине или наплату ради продаје краткорочних хартија од вредности супротно члану 15. став 1. овог закона;
- 11) ако изврши плаћање, наплату, пренос, пребијање, као и извештавање по пословима са финансијским дериватима, супротно условима и начину који пропише Народна банка Србије (члан 16);
- 12) ако изврши плаћање или наплату по основу улагања у иностране инвестиционе фондове супротно члану 17. став 2. овог закона;
- 13) ако кредитни посао са иностранством закључи супротно члану 18. став 1. овог закона;
- 14) ако поступи супротно члану 18. став 9. овог закона;
- 15) ако поступи супротно члану 18. став 10. овог закона;
- 16) ако закључи уговор о кредитном послу са иностранством супротно члану 19. овог закона;
- 17) ако посао из члана 20. став 1. овог закона не изврши на основу уговора, односно не достави обавештење дужнику из основног посла о извршеном преносу потраживања или не прибави сагласност повериоца из основног посла за пренос дуговања (члан 20. став 2);
- 18) ако уговор не садржи податке из члана 20. став 3. овог закона;
- 19) ако финансијски кредит узет из иностранства користи супротно члану 21. став 1. овог закона (члан 21. став 1);
- 20) ако финансијски кредит узет из иностранства користи супротно пропису Народне банке Србије којим се утврђују намене, начин и услови узимања тих кредита (члан 21. став 2);
- 21) ако не извести Народну банку Србије о кредитном послу са иностранством на начин и у року који пропише Народна банка Србије (члан 24);
- 22) ако држи девизе на рачуну код банке у иностранству супротно пропису Народне банке Србије (члан 27. став 2);
- 23) ако изврши плаћање премије осигурања на основу уговора о осигурању који је закључен са нерезидентом – осигуравајућим друштвом, а који није дозвољен законом који уређује послове осигурања (члан 30. став 2);
- 24) ако платни промет са иностранством обавља супротно члану 32. ст. 1, 2, 5. и 6. овог закона;
- 25) ако обави платни промет са иностранством по текућим и капиталним пословима супротно пропису Народне банке Србије (члан 32. став 8);
- 26) ако изврши наплату, односно плаћање и другом нерезиденту, а не нерезиденту коме дугује, односно од кога потражује, по текућем или капиталном послу који није дозвољен овим законом (члан 33. став 1);
- 27) ако поступи супротно члану 33. став 2. овог закона;
- 28) ако послове из члана 33. ст. 1. и 2. овог закона не врши на основу уговора или изјаве (члан 33. став 3);
- 29) ако уговор, односно изјава не садржи податке из члана 33. став 4. овог закона;

30) ако о променама по кредитним пословима са иностранством из члана 33. ст. 1. и 2. овог закона не извести Народну банку Србије у складу са прописом донетим на основу члана 24. овог закона (члан 33. став 6);

31) ако плаћање, наплату и пренос у Републици изврши супротно члану 34. овог закона;

32) ако плаћање, наплату, уплату и исплату у ефективном страном новцу изврши супротно пропису Народне банке Србије (члан 34. став 9);

33) ако не држи девизе на девизном рачуну код банке или их не прода банци (члан 35. став 2);

34) ако не поступи у складу са прописаном обавезом извештавања (члан 37. став 1);

35) ако девизе и ефективни страни новац купи и прода изван девизног тржишта (члан 38. став 1);

36) ако у обављању мењачких послова стекне или оствари, односно употреби девизе, ефективни страни новац, чекове и друге хартије од вредности, динаре, електронски новац, дигиталну имовину, платне картице, предмете, пословне књиге, евиденције, исправе или другу документацију супротно пропису Народне банке Србије (члан 39. став 6);

37) ако за потребе књиговодства и статистике не примени званични средњи курс динара (члан 41. став 2);

38) ако поступи супротно мерама из члана 42. овог закона;

39) ако поступи супротно мерама из члана 43. овог закона;

40) ако поступи супротно одредби члана 49а. став 3. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана може се изрећи и виша казна од прописане у складу са чланом 39. став 4. Закона о прекршајима.

Члан 62.

Новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај резидент – физичко лице:

1) ако изврши пребијање дуговања и потраживања по основу реализованог спољнотрговинског промета робе и услуга (члан 6. став 1);

2) ако изврши пребијање дуговања и потраживања по основу кредитног посла са иностранством (члан 6. став 3);

3) ако поступи супротно члану 7. став 1. овог закона;

4) ако изврши наплату, плаћање или изда налог за плаћање, односно изврши пренос, на основу уговора у којем није наведена стварна цена или на основу неистините исправе (члан 8);

5) ако изврши плаћање и пренос капитала по основу директних инвестиција у иностранство супротно закону који уређује спољнотрговинско пословање (члан 11. став 1);

6) ако изврши плаћање ради стицања својине на непокретностима у иностранству супротно закону који уређује својинско-правне односе (члан 12. став 1);

7) ако изврши плаћање ради куповине или наплату ради продаје страних дужничких дугорочних хартија од вредности супротно члану 13. ст. 2. и 3. овог закона;

8) ако изврши плаћање ради куповине или наплату ради продаје краткорочних хартија од вредности супротно члану 15. став 1. овог закона;

9) ако изврши плаћање, наплату, пренос, пребијање, као и извештавање по пословима са

финансијским дериватима, супротно условима и начину који пропише Народна банка Србије (члан 16);

10) ако изврши плаћање или наплату по основу улагања у иностране инвестиционе фондове супротно члану 17. став 2. овог закона;

11) ако кредитни посао са иностранством закључи супротно члану 18. став 1. овог закона;

12) ако поступи супротно члану 18. став 10. овог закона;

13) ако поступи супротно члану 18. став 11. овог закона;

13a) ако поступи супротно члану 18. став 12. овог закона;

14) ако поступи супротно члану 20. став 1. овог закона;

15) ако не извести Народну банку Србије о кредитном послу са иностранством у складу са прописом донетим на основу члана 24. овог закона (члан 24);

16) ако држи девизе на рачуну код банке у иностранству супротно пропису Народне банке Србије (члан 27. став 2);

17) ако изврши плаћање премије осигурања на основу уговора о осигурању који је закључен са нерезидентом – осигуравајућим друштвом, а који није дозвољен законом који уређује послове осигурања (члан 30. став 2);

18) ако не поступи у складу са прописом Народне банке Србије који уређује ближе услове за личне и физичке преносе средстава плаћања у иностранство и из иностранства (члан 31);

19) ако платни промет са иностранством обавља супротно одредби члана 32. ст. 1, 2. и 5. овог закона;

20) ако обави платни промет са иностранством по текућим и капиталним пословима супротно пропису Народне банке Србије (члан 32. став 8);

21) ако изврши наплату, односно плаћање и другом нерезиденту, а не нерезиденту коме дугује, односно од кога потражује, по текућем или капиталном послу који није дозвољен овим законом (члан 33. став 1);

22) ако послове из члана 33. став 1. овог закона не врши на основу уговора или изјаве (члан 33. став 3);

23) ако уговор, односно изјава не садржи податке из члана 33. став 4. овог закона;

24) ако о променама по кредитним пословима са иностранством из члана 33. став 1. овог закона не извести Народну банку Србије у складу са прописом донетим на основу члана 24. овог закона (члан 33. став 6);

25) ако плаћање, наплату и пренос у Републици изврши супротно члану 34. овог закона;

26) ако плаћање, наплату, уплату и исплату у ефективном страном новцу изврши супротно пропису Народне банке Србије (члан 34. став 9);

27) ако не поступи у складу са прописаном обавезом извештавања (члан 37. став 1);

28) ако девизе и ефективни страни новац купи и прода изван девизног тржишта (члан 38. став 1);

29) ако поступа супротно мерама из члана 42. овог закона;

30) ако поступи супротно члану 49а. став 3. овог закона.

Члан 62а

(брисан)

Члан 63.

Новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај нерезидент – физичко лице:

- 1) ако посао из члана 7. став 1. овог закона не изврши на основу уговора, односно не достави обавештење дужнику из основног посла о извршеном преносу потраживања или не прибави сагласност повериоца из основног посла за пренос дуговања (члан 7. став 2);
- 2) ако уговор не садржи податке из члана 7. став 3. овог закона;
- 3) ако изврши плаћање и пренос капитала по основу директних инвестиција у Републици супротно закону који уређује страна улагања (члан 11. став 2);
- 4) ако изврши плаћање ради куповине удела у капиталу резидента правног лица које се не сматра директном инвестицијом супротно закону који уређује привредна друштва (члан 11а. став 2);
- 5) ако изврши плаћање ради стицања својине на непокретностима у Републици супротно закону који уређује својинско-правне односе (члан 12. став 1);
- 6) ако изврши плаћање ради куповине у Републици дугорочних, као и власничких хартија од вредности, супротно закону који уређује тржиште капитала (члан 14. став 1);
- 7) ако изврши плаћање ради куповине или наплату ради продаје краткорочних хартија од вредности у Републици супротно члану 15. став 3. овог закона;
- 8) ако изврши плаћање ради улагања у инвестиционе фондове и добровољне пензијске фондове у Републици супротно закону који уређује послове са инвестиционим и добровољним пензијским фондовима (члан 17. став 3);
- 9) ако кредитни посао са иностранством у девизама закључи супротно члану 18. став 1. овог закона;
- 10) ако посао из члана 20. став 1. овог закона не изврши на основу уговора, односно не достави обавештење дужнику из основног посла о извршеном преносу потраживања или не прибави сагласност повериоца из основног посла за пренос дуговања (члан 20. став 2);
- 11) ако уговор не садржи податке из члана 20. став 3. овог закона;
- 12) ако на рачуну код банке држи девизе и динаре супротно овом закону (члан 28. став 1);
- 13) ако лице из члана 29. став 1. овог закона изврши пренос средстава са нерезидентног, односно резидентног рачуна у иностранство супротно члану 29. став 1. овог закона;
- 14) ако не поступи у складу са прописом Народне банке Србије који уређује ближе услове за личне и физичке преносе средстава плаћања у иностранство и из иностранства (члан 31);
- 15) ако плаћање, наплату и пренос у Републици изврши супротно члану 34. овог закона;
- 16) ако плаћање, наплату, уплату и исплату у ефективном страном новцу изврши супротно пропису Народне банке Србије (члан 34. став 9);
- 17) ако девизе и ефективни страни новац купи и прода изван девизног тржишта (члан 38. став 1);
- 18) ако поступи супротно мерама из члана 42. овог закона;

19) ако поступи супротно члану 49а. став 3. овог закона.

Члан 64.

За прекршај из чл. 59. до 63. овог закона, поред новчане казне, изрећи ће се и заштитна мера одузимања предмета који су употребљени или су били намењени за извршење прекршаја или су настали извршењем прекршаја.

Изузетно од става 1. овог члана, за прекршај из тог става, поред новчане казне, може се изрећи и заштитна мера делимичног одузимања предмета који су употребљени или су били намењени за извршење прекршаја или су настали извршењем прекршаја, ако побуде или друге околности под којима је прекршај извршен указују да није оправдано да се предмет одузме у целини.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, за прекршај из члана 62. тачка 18) и члана 63. тачка 14) овог закона због кога је царински орган претходно привремено одузео динаре, ефективни страни новац и чекове у складу с прописом из члана 31. овог закона – поред новчане казне, изрећи ће се и заштитна мера делимичног одузимања динара, ефективног страног новца и чекова, осим ако нарочите околности под којима је прекршај извршен, односно тежина извршеног прекршаја указују да је оправдано да се привремено одузети динари, ефективни страни новац и чекови одузму у целини, у ком случају ће се, поред новчане казне, изрећи и заштитна мера одузимања у целини предмета који су употребљени или су били намењени за извршење тог прекршаја.

Одлука о заштитној мери из става 3. овог члана доноси се уз узимање у обзир јавног интереса који се штити и свих околности под којима је прекршај из тог става извршен, као што су побуде и држање учиниоца прекршаја, разлика између износа који је привремено одузет од учиниоца и износа који учинилац није био дужан да пријави, постојање и природа доказа о законитом пореклу одузетих средстава и инструмената плаћања, могућност понављања прекршаја, постојање основа сумње или основане сумње да је у питању прање новца или финансирање тероризма и друге околности значајне за оцену тежине учињеног прекршаја.

Заштитна мера из ст. 1. до 3. овог члана може се изрећи и ако казна за прекршај није изречена, ако се поступак за прекршаје не може водити јер је учинилац био недоступан или непознат органу надлежном за вођење поступка, ако је учинилац у време извршења прекршаја био малолетан или због постојања других законских сметњи.

Члан 65.

Поступак по прекршајима из овог закона не може се покренути кад протекне пет година од дана када је прекршај учињен.

Члан 66.

Новчане казне, осим новчаних казни из чл. 39б, 39в, 46г и 46д овог закона, имовинска корист и средства плаћања, као и динарска противвредност добијена продајом предмета који су употребљени или били намењени за извршење кривичног дела и прекршаја или су настали извршењем кривичног дела и прекршаја уплаћују се у буџет Републике.

Ефективни страни новац који је одузет као предмет извршења кривичног дела или прекршаја може се продати Народној банци Србије, која динарску противвредност тог новца уплаћује у буџет Републике.

XI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 67.

Прекршајни поступак започет до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама овог закона ако је то повољније за учиниоца.

Члан 68.

Прописи за извршавање овог закона донеће се најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа из става 1. овог члана примењиваће се прописи донети на основу Закона о девизном пословању („Службени лист СРЈ“, бр. 23/2002 и 34/2002), Закона о кредитним пословима са иностранством („Службени лист СРЈ“, бр. 42/92, 24/94, 28/96 и 21/99), као и Одлука о вођењу евиденције о закљученом спољнотрговинском послу са иностранством („Службени лист СРЈ“, бр. 74/2000).

Члан 69.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе Закон о девизном пословању („Службени лист СРЈ“, бр. 23/2002 и 34/2002) и Закон о кредитним пословима са иностранством („Службени лист СРЈ“, бр. 42/92, 24/94, 28/96 и 21/99).

Члан 70.

Овај закон ступа на снагу 27. јула 2006. године.

***Самостални чланови Закона о изменама и допунама Закона о девизном пословању
(„Службени гласник РС“, бр. 31/2011)***

Члан 35.

Од 1. јануара 2012. године Девизни инспекторат преузеће послове издавања и одузимања овлашћења за обављање мењачких послова и послове контроле мењачких послова, запослене у Народној банци Србије који су на дан 31. децембра 2011. године обављали послове у вези са издавањем и одузимањем овлашћења за обављање мењачких послова и послове контроле мењачких послова, као и оперативну документацију, опрему и средства за рад која су служила за обављање тих послова.

Министар надлежан за послове финансија и гувернер Народне банке Србије споразумом ће ближе уредити питања преузимања из става 1. овог члана, као и питања у вези са коришћењем пословног простора у којима ће се обављати послови из тог става.

Поступке издавања и одузимања овлашћења за обављање мењачких послова, као и послове контроле мењачких послова, које је започела Народна банка Србије, а који нису окончани до 31. децембра 2011. године, окончаће Девизни инспекторат у складу са овим законом.

Резиденти – правна лица и предузетници којима је решење о издавању овлашћења за обављање мењачких послова издато до 31. децембра 2011. године настављају да раде на основу тог решења у складу са одредбама овог закона.

Прописи за извршавање овог закона из чл. 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 15, 16. и 17. овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, осим прописа из чл. 18. и 19. овог закона, који ће се донети до 31. децембра 2011. године.

До почетка примене прописа из става 5. овог члана примењиваће се прописи донети на основу Закона о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 62/2006), ако нису у супротности са одредбама овог закона.

На кредитне послове са иностранством из чл. 4. и 5. Закона о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 62/2006) који су евидентирани у складу са прописима из члана 4. став 4. и члана 5. став 4. Закона о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 62/2006), а чија реализација није

окончана до дана ступања на снагу прописа из члана 2. став 2. овог закона, примењиваће се одредбе прописа из члана 2. став 2. овог закона.

Прекршајни поступак започет до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама овог закона, ако је то повољније за учиниоца.

Права из појединачних аката стечена на основу Закона о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 62/2006) остварују се у роковима утврђеним тим појединачним актима.

Члан 36.

Овај закон ступа на снагу 17. маја 2011. године, с тим што ће се одредбе чл. 18, 19, 21, 22, 23, 26. и 27. овог закона у делу који се односи на мењачке послове, члана 28. овог закона у делу који се односи на новопредложени члан 59. став 1. тач. 81) и 82) и члана 30. овог закона у делу који се односи на новопредложени члан 61. тач. 37) и 38) примењивати од 1. јануара 2012. године, а одредбе члана 59. став 1. тачка 70) и члана 61. тачка 36) Закона о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 62/2006) примењиваће се до 31. децембра 2011. године.

Самостални чланови Закона о изменама и допунама Закона о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 119/2012)

Члан 37.

Прописи из чл. 4, 17, 18, 24. и 29. овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До почетка примене прописа из става 1. овог члана примењиваће се прописи донети на основу Закона о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 62/2006 и 31/2011), ако нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 38.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе Уредба о ближим условима и начину преноса потраживања и дуговања насталих по спољнотрговинским пословима резидената („Службени гласник РС“, бр. 112/2006), Уредба о ближим условима и начину наплате, односно плаћања и другом нерезиденту по текућем или капиталном послу („Службени гласник РС“, бр. 112/2006) и Одлука о начину на који и роковима у којима банке извештавају Народну банку Србије о пословима куповине или продаје, односно плаћања или наплаћивања потраживања и дуговања по спољнотрговинским пословима резидената („Службени гласник РС“, бр. 16/2007).

Члан 39.

Овај закон ступа на снагу 25. децембра 2012. године.

Самостални члан Закона о изменама и допунама Закона о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 139/2014)

Члан 7.

Овај закон објављује се у „Службеном гласнику РС“ и ступа на снагу 1. октобра 2015. године.

**Самостални чланови Закона о изменама и допунама Закона о девизном пословању
(„Службени гласник РС“, бр. 30/2018)**

Члан 24.

Од 1. јануара 2019. године Народна банка Србије преузеће послове издавања и одузимања овлашћења за обављање мењачких послова и послове контроле девизног пословања резидената и нерезидената и мењачких послова.

Ради обављања послова из става 1. овог члана, Народна банка Србије 1. јануара 2019. године преузеће део запослених у Министарству финансија – Пореској управи (у даљем тексту: Пореска управа) који на дан 31. децембра 2018. године обављају послове у вези са издавањем и одузимањем овлашћења за обављање мењачких послова и послове контроле девизног пословања резидената и нерезидената и мењачких послова, као и оперативну документацију, предмете, опрему и средства за рад која служе за обављање тих послова.

Министар надлежан за послове финансија и гувернер Народне банке Србије споразумом ће ближе уредити питања преузимања из ст. 1. и 2. овог члана, као и питања у вези са коришћењем пословног простора у којима ће се обављати послови из става 1. овог члана.

Поступке издавања и одузимања овлашћења за обављање мењачких послова, као и послове контроле девизног пословања резидената и нерезидената и мењачких послова, које је започела Пореска управа, а који нису окончани до 31. децембра 2018. године, окончаће Народна банка Србије у складу са овим законом.

Резиденти – правна лица и предузетници којима је решење о издавању овлашћења за обављање мењачких послова издато до 31. децембра 2018. године настављају да раде на основу тог решења у складу са одредбама овог закона.

Прекршајни поступак започет до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама овог закона, ако је то повољније за учиниоца.

Права из појединачних аката стечена на основу Закона о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 62/2006, 31/2011, 119/2012 и 139/2014), остварују се у роковима утврђеним тим појединачним актима.

Члан 25.

Прописи из чл. 13. и 16. овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До почетка примене прописа из става 1. овог члана примењиваће се прописи донети на основу Закона о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 62/2006, 31/2011, 119/2012 и 139/2014), осим ако нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 26.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Одлука о условима под којима и начину на који банке могу куповати стране краткорочне хартије од вредности на страном и домаћем тржишту („Службени гласник РС“, бр. 16/2007).

Члан 27.

Овај закон ступа на снагу 28. априла 2018. године, осим одредаба чл. 13. до 17, члана 19. и члана 20. став 8. овог закона, које се примењују од 1. јануара 2019. године.

*Самостални чланови Закона о изменама и допунама Закона о девизном пословању
(„Службени гласник РС“, бр. 19/2025)*

Члан 13.

Народна банка Србије донеће прописе из чл. 1. и 5. овог закона до 14. јуна 2025. године.

До почетка примене прописа из става 1. овог члана примењиваће се одредбе прописа донетих на основу Закона о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 62/2006, 31/2011, 119/2012, 139/2014 и 30/2018), осим ако су у супротности са одредбама овог закона.

Поступци контроле из чл. 45. и 46. Закона о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 62/2006, 31/2011, 119/2012, 139/2014 и 30/2018) започети до 14. марта 2025. године окончаће се по одредбама прописа по којима су започети.

Прекршајни поступак започет до 14. марта 2025. године окончаће се по одредбама Закона о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 62/2006, 31/2011, 119/2012, 139/2014 и 30/2018), изузев изрицања заштитне мере из члана 11. овог закона², која ће се изрећи по одредбама овог закона.

Прекршајни поступак из става 4. овог члана покренут против овлашћеног мењача не може се обуставити како би се кажњавање тог лица спровело по одредбама овог закона и прописа донетих на основу овог закона којима се уређује новчано кажњавање овлашћених мењача.

Члан 14.

Овај закон ступа на снагу 14. марта 2025. године.

---

² Односи се на члан 64. овог пречишћеног текста.